

**Брэнд
з легендаў**

МС

**3 хацінкі –
у дачу**

МС

**Роды
XXI
стагоддзя**

СТАР. 13

ЛІЧБА ДНЯ

14 тысяч

выпадак кіравання транспартным сродкам у стане ап'янення спынена за сем месяцаў гэтага года, паведаміла ўпраўленне ДАІ Міністэрства ўнутраных спраў. За гэты ж час здзейснена 150 ДТЗ на віне нецвярозых кіроўцаў. Гэта на 30,2% менш у параўнанні з аналагічным перыядам 2016 года. Сёлета ў студзені—ліпені ў падобных аварыях загінулі 38 чалавек, больш за 160 атрымалі траўмы.

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 16°	
Віцебск	+ 12°	
Гомель	+ 16°	
Гродна	+ 16°	
Магілёў	+ 13°	
Мінск	+ 13°	

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 06.09.2017 г.

Долар ЗША		1,9293 ▲
Еўра		2,2929 ▲
Рас. руб.		0,0333 ■
Укр. грыўня		0,0742 ■

ISSN 1990 - 763X

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.
№171 (28535)

6 ВЕРАСНЯ 2017 г. СЕРАДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

Стар. 5-12

КУПАННЕ АМУРА

Мінскі кіроўца Сяргей МАХАНОЎ у дзяцінстве, калі адпачываў у вёсцы, заўсёды дапамагаў конюхам упраўляцца з коньмі, вадзіў іх на выпас, купаў у возеры. Дзіцячае захапленне з цягам часу перайшло ў звычку, у сапраўдную любоў да буланых і вараных. І цяпер, у сталым узросце, Сяргей свой занятак для душы не астаўляе. Больш таго, тры

гады таму Сяргей купіў свайго каня пароды «Беларуская вупражня» і кожныя выхадныя прыязджае ў вёску Харуханцы Лагойскага раёна, каб пабыць са сваім Амурам. Тутэйшыя часта назіраюць карціну, як Сяргей, седзячы верхам на Амуры, лёгка пераадольвае штучнае возера.
Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

■ Дзяржава і бізнес

Прыватнікі на палях. Рэнтабельна?

Якое месца яны займаюць у сельскай гаспадарцы краіны

Хочаш зразумець, якое ўражанне твая краіна сапраўды робіць на гасцей — паразмаўляй з замежнікамі. Як правіла, часцей за ўсё нас асацыююць з машынабудаўнічым цэхам, таннымі (па еўрапейскіх мерках) і ў той жа час даволі якаснымі праграмістамі і высакаякаснай сельскагаспадарчай прадукцыяй. Кажучы аб апошнім кірунку, варта адзначыць, што гэта сёння найбольш папулярная асацыяцыя. За мяжой добра ведаюць «на смак» тое, над чым працуюць перадавыя беларускія прадпрыемствы. Аднак не ўвесь сектар належыць дзяржаве. Як і ў многіх цывілізаваных краінах, у нас ствараюцца ўмовы і для прыватнай ініцыятывы ў сельскай гаспадарцы. Больш падрабязна пра гэта расказала начальнік аддзела рэфармавання прадпрыемстваў і малых формаў гаспадарання Мінсельгасхарча Наталля ЗАНЬКО.

Пакуль што толькі два працэнты

Малыя і сярэднія формы гаспадарання ў аграрным сектары краіны прадстаўлены двума відамі: прыватныя фермерскія гаспадаркі і ўласныя падсобныя гаспадаркі грамадзян. Першыя сёння — найбольш масавыя прадстаўнікі малога прадпрыемства ў аграрным сектары. Сёлета на першае студзеня ў краіне зарэгістравана 3066 фермерскіх гаспадарак, з якіх сельскагаспадарчую дзейнасць ажыццяўляюць 84%. **СТАР. 2**

■ Сфера інтарэсаў

Ад «мультифабрыкі» — да кіберспорту

Рэспубліканскі тыдзень устаноў дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі стартаваў у краіне

Ён уяўляе сабой своеасаблівую рэкламную кампанію аб'яднанняў па інтарэсах, якая традыцыйна праводзіцца на пачатку навучальнага года. Дні адкрытых дзвярэй, майстар-класы, выстаўкі творчых работ, кансультацыі для дзяцей і іх бацькоў будучы праходзіць паўсюдна да 9 верасня, а ўрачыстае закрыццё адбудзецца ў суботу ў Брэсце.

— Сёння ў сістэме дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі працуюць 297 устаноў і 31 тысяча аб'яднанняў па інтарэсах 12 профіляў, — расказала журналістам галоўны спецыяліст упраўлення сацыяльнай, выхаваўчай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі Таццяна ДРАПАКОВА. — Разнастайнасць і варыятыўнасць адукацыйных праграм дадатковай адукацыі дазваляе кожнаму, у залежнасці ад яго патрэб і схільнасцяў, знайсці сабе занятак па душы. А задача педагогаў дадатковай адукацыі — дапамагчы зарыентавацца ў гэтым моры магчымасцяў. Для гэтага і праводзіцца паўсюдна дні адкрытых дзвярэй...

Дадатковая адукацыя не толькі дазваляе арганізаваць вольны час дзяцей і падлеткаў. Не менш важна, што яна стварае ўмовы для асобнага і прафесійнага самавызначэння навучэнцаў. Не ўсе дзеці паспяхова ў школе, але ў сістэме дадатковай адукацыі яны могуць сябе рэалізаваць, асабліва калі трапляюць у групу аднадумцаў, з якімі робяць агульную справу. Гэта вельмі важна ў эпоху інтэрнэту і гаджэтаў, якія пазбаўляюць дзяцей рэальных стасункаў і ўскладняюць іх сацыялізацыю...

Кожная з рэспубліканскіх устаноў дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі збіраецца прапанаваць у гэтым годзе, акрамя традыцыйных, таксама і новыя кірункі. **СТАР. 3**

ПАДПІШЫСЯ — І ВЫЙГРАЙ ЛЯДОЎНЮ АБО ВЯНДЛЯРНЮ

Ідзе падпіска на «Звязду» на IV квартал 2017 года!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

АД ЖНІВА ДА ВУЧЭННЯЎ

Прэзідэнт правёў нараду з сілавікамі, на якой быў разгледжаны шырокі спектр пытанняў

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ўчора сустрэўся з кіраўніцтвам Дзяржаўнага сакратарыята Савета бяспекі, праваахоўных органаў і ведамстваў сістэмы гарантывання нацыянальнай бяспекі.

Арыфметыка ўраджаю

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што месяц таму на рабочай нарадзе з кіраўніцтвам Дзяржсакратарыята ён ставіў канкрэтныя задачы перад сілавымі ведамствамі, — забяспечыць жорсткі кантроль за ходам уборачнай кампаніі.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў: ніякага вяртання да савецкай сістэмы тут няма.

— Гэта нядбайнасць нам потым дорага абыходзіцца, — канстатаваў ён. — Можаце палічыць: калі б мы згубілі, як у нас заўсёды плануецца вясцоўцы і кіраўнікі сельгаспрадпрыемстваў, 10% ураджаю — гэта, маўляў, натуральная страта... Ну і з 10 мільёнаў сабра-нага — колькі б мы згубілі? Мільён тон. Памножце на 200 долараў прыкладна — сусветная цана...

Аляксандр Лукашэнка пацікавіўся ў праваахоўнікаў, пракуроры, што іх турбавала падчас уборкі, на што трэба будзе звярнуць увагу.

За свае грошы

трэба змагацца

Эканамічная бяспека — не менш важная. Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу ўдзельнікаў нарады на «неабходнасць пастаяннага і актыўнага ўдзелу дзяржорганаў у сістэме гарантывання нацыянальнай бяспекі ў развіцці эканомікі».

— Прычым справа, зноў жа, не ў закучванні гаек, — дадаў кіраўнік краіны. — Ніякіх гаек мы закучваць не збіраемся. У сувязі з гэтым яшчэ раз трэба звярнуць увагу на прапрацоўку крымінальнага і адміністрацыйнага заканадаўства. Усё лішняе прыбраць. Гэты працэс ідзе.

Як адзначыў Прэзідэнт, устарэлыя нормы нам у заканадаўстве не патрэбны. У сваю чаргу, новыя нормы павінны садзейнічаць развіццю эканомікі.

Наша дзяржава праводзіць актыўную экспартную палітыку. Але, на жаль, не заўсёды за прададзенаю прадукцыю нашы прадпрыемствы атрымліваюць грошы своєчасова.

— Генеральнаму пракурору былі даручэнні па дэбіторскай запазычанасці, па выплаце зароботнай платы — узяць на кантроль, — паведаміў Аляксандр Лукашэнка.

Спытаў кіраўнік краіны і пра зарплату. Так, на кожным прадпрыемстве яны павінны выплачвацца своєчасова — без варыянтаў.

Нападаць ні на кога не збіраемся

14 верасня пачнуцца сумесныя беларуска-расійскія вучэнні «Захад-2017». Якая сітуацыя ў гэтым плане?

— Ёсць армія, ёсць сумесная групоўка, узброеная на заходнім кірунку Беларусі і Расіі, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — А раз яна існуе — мы ні ад кога гэтага не ўтойвалі, мы яе будзем вучыць ваяваць. На ўсялякі выпадак. Нападаць яны ні на кога не збіраюцца. Прэзідэнт нагадаў, што паназі-

У ТЭМУ

Станіслаў ЗАСЬ, дзяржаўны сакратар Савета бяспекі, расказаў пра працу сілавікоў падчас уборачнай кампаніі:

— Праведзены немалыя работы па многіх гаспадарках. Мэта была адна — прадухіліць безгаспадарлівасць, выпадкі крадзяжоў, забяспечыць захаванасць і ўраджаю, і таварна-матэрыяльных каштоўнасцяў, кантроль за эксплуатацыяй тэхнікі... Можна адзначыць, што першы этап уборачнай кампаніі ў краіне прайшоў дастаткова арганізавана. Тая работа, якую праводзілі праваахоўныя органы, дала свой рэзультат: у гэты перыяд мы пазбеглі сур'ёзных здарэнняў, істотных страт ураджаю.

Па эксплуатацыі машын у нас адзначана дзевяць выпадкаў узгарання тэхнікі ў палях. Па кожным выпадку ідзе разбор. Акрамя гэтага, былі выпадкі ўзгарання і сховішчаў, і сушылак.

Аляксандр КАНЮК, генеральны пракурор, адзначыў, што такая з'ява, як пратэрмінаваная знешняя дэбіторская запазычанасць мае месца быць з-за некарэктнай працы замежных тавараправодных сетак. Гэтая запазычанасць перад айчыннымі прадпрыемствамі сёння складае больш за 500 мільёнаў долараў!

— Гэта праблема, відаць, усё-такі кампетэнцыі кіраўнікоў тавараправодных сетак, іх добрасумленнасці, — лічыць генеральны пракурор. — Прэзідэнт даручыў пад эгідай Дзяржсакратарыята Генеральнай пракуратуры і Савета Міністраў гэтае пытанне прааналізаваць і прадставіць сваё бачанне. Шмат праблем у дзейнасці тавараправоднай сеткі, у тым ліку крымінальнага характару.

Андрэй РАЎКОЎ, міністр абароны, гаворачы пра блізкія беларуска-расійскія вучэнні, заявіў:

— Падрыхтоўка вучэнняў увайшла ў сваю завяршальную фазу. Таму мы кажам пра тое, што органы кіравання і войскі да выканання задач гатовы. Для гэтага створаны неабходныя групоўкі ў раёнах выканання вучэбна-баявых задач. Гэтымі раёнамі будуць з'яўляцца шэсць палігонаў Узброеных Сіл і два ўчасткі мясцовасці.

Што да трывогі, якую выказваюць суседнія дзяржавы з-за мерапрыемства, то міністр запэўніў: гэта часова.

— Калі мы праводзім у Мінску парад, таксама вельмі шмат пішучы, расказваюць розныя жахі і іншае. Парад заканчваецца — і пісаць перастаюць. Тое ж будзе і пасля вучэнняў, — упэўнены Андрэй Раўкоў.

раць за вучэннямі ў Беларусь за-прасілі ўсіх ахвотных.

Кіраўнік дзяржавы паведаміў, што на нарадзе ён таксама хацеў бы абмеркаваць такія тэмы,

як правы непаўналетніх, папярэджанне выпадкаў гвалту ў сем'ях, злоўжыванне алкаголем.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

ЦАЌІЦЬ ЛЮДЗЕЙ І ПРАЦАВАЦЬ

Прэзідэнт сустрэўся з лідарам расійскіх камуністаў

Учора кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка сустрэўся са старшынёй Цэнтральнага камітэта Камуністычнай партыі Расійскай Федэрацыі, кіраўніком фракцыі КПРФ у Дзярждуме Федэральнага сходу Расіі Генадзем Зюганавым.

Падчас размовы закраналася тэма інфармацыйнай палітыкі Беларусі і Расіі. Што б ні казалі, а мы ў гэтым плане больш лабільныя за ўсходняга суседа. Генадзь Зюгану звярнуў увагу на тое, што ў Беларусі расійскія тэлеканалы транслююцца «без выняткаў». Аляксандр Лукашэнка пацвердзіў, што гэта сапраўды так:

— Але калі мы звярнуліся да расіян — і да маскоўскіх улад, і да цэнтральных — што трэба ведаць, як, у рэшце рэшт, жыве «малодшы брат»... А масквічы «заламілі» ледзь не 30 мільёнаў долараў... Мы нічога не баімся, мы паказваем, як жыве наш «старэйшы брат».

Беларускі лідар падкрэсліў, гаворачы пра ідэалогію Камуністычнай партыі Расіі: — Вашы ідэі нам не чужыя. Больш за тое, у адрозненне ад многіх постсавецкіх рэспублік мы імкнемся — і многае ў нас атрымліваецца — з рэалізацыяй гэтых ідэй. Таму ідэя, што рынак нас выратуе, што капіталізм — гэта адзіная сістэма, якая можа сёння існаваць, — гэта поўная лухта. Трэба проста працаваць і цаніць людзей.

Пазней у размове з журналістамі Генадзь Зюгану паведаміў: абмяркоўваліся тэмы не толькі палітычныя, але і даволі канкрэтныя, эканамічныя. Гэта і прамысловая кааперацыя, і сельская гаспадарка, і распрацоўка мадэляў электрамабіляў.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

Прыватнікі на палях. Рэнтабельна?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Наталля Занько адзначае, што фермерскі сектар з'яўляецца адным з тых, што найбольш дынамічна развіваюцца. «Агульная плошча зямель, якія аддалі для апрацоўкі прыватным прадпрыемствам з 1995 па 2016 год, пашырылася ў тры разы і на 1 студзеня складала 194,5 тысячы гектараў. Зараз на адну фермерскую гаспадарку прыходзіцца ў сярэднім каля 70 гектараў зямлі», — расказала эксперт.

У вытворчай дзейнасці фермерскіх гаспадарак назіраецца ўстойлівы рост прадукцыі раслінаводства. Аднак пры гэтым у 2016 годзе фермерскімі гаспадаркамі выраблена толькі крыху больш за два працэнты сельгаспрадукцыі. «Вырашчана больш за 150 тысяч тон збожжа, каля 350 тысяч тон бульбы і столькі ж гародніны. Пладу і ягад — амаль 44 тысячы тон. Сёлета на першае студзеня ў фермерскіх гаспадарках змяшчалася 14,9 тысячы галоў буйной рагатай жывёлы, 30,7 тысячы свіней, 17,7 тысячы галоў авечак, 119 тысяч птушак усіх відаў. Летась вытворчасць малака ў параўнанні з папярэднім перыядам узрасла на 9%, жывёлы і птушкі ў жывой вазе на 2,8%», — растлумачыла Наталля Занько.

Гатовы падтрымаць

Фермерам даводзіцца сутыкацца з вялікай колькасцю праблем у вырошчванні ўраджаю. Для іх сёння вельмі актуальная дзяржаўная падтрымка. «На дзяржаўным узроўні летась выдзяляліся льготныя крэдыты на суму 176,1 тысячы рублёў. У ходзе рэалізацыі Указа Прэзідэнта №146 «Аб фінансаванні і закупцы сучаснай тэхнікі і абсталявання» з фермерскімі гаспадаркамі заключана на льготных умовах 63 дагаворы лізінгу», — праінфармавала спецыяліст.

Па яе словах, у гэтай пяцігодцы развіццё фермерскага сектара вызначана прыярытэтным напрамкам дзяржаўнай праграмы развіцця аграрнага бізнесу. Асноўным мэтавым паказчыкам гэтай праграмы вызначаны індэкс вытворчасці прадукцыі сельскай гаспадаркі, які да 2020 года павінен склаасці 282,5% да 2011 года. Акрамя таго, прадугледжваецца стварыць у фермерскім сектары дадаткова не менш за 3,5 тысячы працоўных месцаў і павялічыць колькасць работнікаў прыватных гаспадарак да 12,5 тысячы чалавек. Сёлета ў адпаведнасці з пастановай Савета міністраў па фінансаванні фермерскіх гаспадарак з рэспубліканскага бюджэту прадугледжана выдзеліць

635 тысяч рублёў. «Таксама фермерскія гаспадаркі ў нас удзельнічаюць не толькі ў праграме падтрымкі малых формаў гаспадарання, але і ў іншых. Напрыклад, у дзяржпраграме развіцця аграрнага бізнесу», — нагадала Наталля Занько.

Акрамя таго, для фермерскіх гаспадарак дзяржавай прадугледжаны ўскосныя меры падтрымкі. На працягу трох гадоў з дня іх рэгістрацыі яны вызваляюцца ад выплаты падаткаў, збораў пошлін у частцы дзейнасці па прадукцыі раслінаводства і жывёлагадоўлі. За фермерскімі гаспадаркамі таксама захавана права на выплату адзінага падатку для вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі.

Навошта весці гаспадарку, калі ёсць крама?

Колькасць прыватных падсобных гаспадарак, на жаль, памяншаецца. У пачатку гэтага года іх налічвалася 997 тысяч, але аб'ём пасяўных плошчаў пад іх летась у параўнанні з 2015 годам скараціўся на 2,1%. «Скарачэнне ідзе і па буйной рагатай жывёле, свіням і птушцы. Гэта можна звязаць з даступнасцю прадуктаў харчавання для сельскага насельніцтва ў крамах і адсутнасцю неабходнасці з-за гэтага займацца ўласнай падсобнай гаспадаркай», — растлумачыла спецыяліст. У Мінсельгасхарчы за гэтай тэндэнцыяй назіраюць і імкнуцца стварыць умовы, якія б падштурхнулі грамадзян займацца гаспадаркай. Так, у рамках дзяржпраграмы ім аказваецца падтрымка ў выглядзе выплаты надбавак на вырабленую прадукцыю.

Пры гэтым сёння для фізічных і юрыдычных асоб захоўваюцца нішы, якімі не займаюцца буйныя дзяржаўныя гаспадаркі. Сюды можна аднесці вырошчванне ягад, іх збор. Не менш цікавым кірункам застаецца развіццё страусавай фермаў.

Дзяржава гатова і выдзеліць неабходную зямлю. «Для вядзення фермерскай гаспадаркі грамадзянам выдзяляецца зямля з фонду запаса. Калі гэты фонд адсутнічае, то фермерам могуць адмовіць, але гэтага практычна не бывае. Можа быць і такая сітуацыя, што фонд запаса мае зямлі, якія нязручныя па размяшчэнні для фермера. Аднак зямлю гатовы даць практычна ўсім і заўсёды. Было б жаданне працаваць», — рэзюмавала Наталля Занько.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.
kryzhevich@zviazda.by

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Пуцін даручыў унесці ў Савет Бяспекі ААН рэзалюцыю аб размяшчэнні міратворцаў у Данбасе

Расія ўнясе ў Савет Бяспекі ААН рэзалюцыю аб размяшчэнні міратворцаў ААН на лініі размежавання ў Данбасе для гарантывання бяспекі супрацоўнікаў АБСЕ. Пра гэта заявіў прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін на прэс-канферэнцыі па выніках саміту БРІКС.

Паводле яго слоў, размяшчэнне сіл ААН, якія гарантуюць бяспеку місіі АБСЕ ў Данбасе, пойдзе на карысць «вырашэнню праблемы на паўднёвым усходзе Украіны». «Міністр [замежных спраў Расіі Сяргей Лаўроў] тут, будзем лічыць, што гэта — даручэнне міністэрству замежных спраў унесці адпаведную рэзалюцыю ў Савет Бяспекі», — дадаў Пуцін. Ён сказаў, што ў гэтым кантэксце наяўнасць міратворцаў ААН — дакладней, «тых людзей, якія гарантуюць бяспеку місіі АБСЕ», — ён лічыць «цалкам дарэчнай».

Паўднёвая Карэя адкажа на ядзерныя выпрабаванні КНДР новымі санкцыямі і ціскам

Рэспубліка Карэя распачне жорсткія меры ў адказ на новыя ядзерныя выпрабаванні, праведзеныя КНДР, але пры гэтым працягне пошук шляхоў вырашэння гэтай праблемы. Пра гэта ўчора заявіў паўднёвакарэйскі прэзідэнт Мун Чжэ Ін у сваім першым інтэрв'ю для расійскіх СМІ.

«Цяперашнія ядзерныя выпрабаванні Паўночнай Карэі з'яўляюцца нашмат больш сур'ёзнымі, чым усе папярэднія», — заўважыў лідар Рэспублікі Карэя. «Сеул, з аднаго боку, будзе рэагаваць на іх самым рашучым чынам, у тым ліку ўзмацненнем жорсткасці санкцый, ўзмацненнем ціску і рэзкім павышэннем боегатоўнасці», — падкрэсліў прэзідэнт.

«Адмірал Эсэн» знішчыў «Калібрамі» ў Сірыі пункты кіравання тэрарыстаў

Па звестках мінабароны Расіі, удар быў нанесены па раёне, які ўтрымліваўся баевікамі ІД — выхадцамі з Расіі і краін СНД.

Пускі крылатых ракет «Калібр» праведзены па некалькіх каналах і выяўленых цэлях тэрарыстаў ІДІЛ. «У выніку ракетнага ўдару былі знішчаныя пункты кіравання і вузел сувязі, склады з узбраеннем і боепрыпасамі, а таксама завод па рамонце бронетэхнікі тэрарыстаў і вялікая колькасць баевікоў», — гаворыцца ў паведамленні расійскага ваеннага ведамства.

У мінабароны ўдакладнілі, што ўдар нанесены па раёне, які ўтрымлівалі баевікі — выхадцы з Расіі і краін СНД.

«Удар нанесены па ўмацаваным раёне ў ваколіцах горада Эш-Шала, які ўтрымліваўся бандфарміраваннямі, аснову якіх складалі баевікі — выхадцы з Расіі і краін СНД», — паведамілі ў міністэрстве.

■ **Нерухомасць****ЗЯМЛЯ ПАД ЖЫЛЛЁ
ПАДАРАЖЭЛА НА 12%**

Кадастры кошт зямельнага ўчастка ў 25 сотак пад жылую сядзібную забудову ў Мінскім раёне складае ў сярэднім 31 тысячу рублёў

Нагадаю, што сёлета ў Нацыянальным кадастрым агенстве завяршыліся работы па кадастравай ацэнцы зямель жылой сядзібнай зоны і рэкрэацыйнай зоны. У чэрвені матэрыялы былі накіраваны на разгляд і зацвярджэнне ў мясцовыя органы ўлады. Найбольш высокі кадастры кошт зямель сярод сельскіх населеных пунктаў быў зафіксаваны ў Мінскім раёне (у сярэднім 30,8 тысячу рублёў за ўчастак у 25 сотак), у Дзяржынскім і Смалявіцкім (7—7,8 тысячу), у Брэсцкім і Гомельскім раёнах (ад 5,6 тысячу да 8,9 тысячу рублёў), адзначыў намеснік генеральнага дырэктара Нацыянальнага кадастравага агенства Дзмітрый РЫТВІНСКІ.

Спецыялісты дзяржаўнага агенства паведамляюць, што кошт зямель павялічвае блізкасць буйнога горада ці райцэнтра, прыпынкаў чыгуначнага транспарту, міжнародных і рэспубліканскіх аўтадарог, буйных вадаёмаў, вадасховішчаў, рэк і азёр, а таксама наяўнасць асфальтаванага пад'езда і высокая колькасць насельніцтва. Пры разліку кадастравага кошту зямель сельскіх населеных пунктаў у абласных раёнах і Дзяржынскім раёне ўлічваліся таксама наяўнасць або магчымасць падключэння да інжынер-

ных камунікацый (газа-, вода-, цеплазабеспячэнне, водаадвядзенне і электразабеспячэнне) у ацэнчанай зоне, а не на канкрэтным зямельным участку. Астатнія землі ацэнены без уліку гэтых фактараў.

У параўнанні з вынікамі мінулых кадастрых ацэнак, большасць якіх былі праведзены па стане на 1 студзеня 2010 года, кадастры кошт зямель пад жылую сядзібную забудову ў сельскіх населеных пунктах Беларусі вырас у 7 разоў у рублёвым выражэнні, у доларавым — на 12%. Паве-

лічэнне кошту ў беларускіх рублях звязана са змяненнем курса нацыянальнай валюты з даты мінулай кадастравай ацэнкі зямель, у доларах — са змяненнем цэн на рынку нерухомасці і з улікам іншых фактараў, якія ўплываюць на кошт. Дзмітрый Рывіцкі падкрэсліў, што працэс кадастравай ацэнкі зямель нельга лічыць завершаным. Застаўся важны этап — зацвярджэнне мясцовымі выканкамамі кадастравага кошту зямель і ўнясенне зацверджаных вынікаў у рэгістр кошту зямель, зямельных участкаў Дзяржаўнага зямельнага кадастру. Толькі пасля гэтага грамадзяне і юрыдычныя асобы змогуць выкарыстоўваць кадастры кошт для мэт, прадугледжаных заканадаўствам, за выключэннем падаткаабкладання. А вось для мэт падаткаабкладання кадастры кошт стане даступны з першых дзён наступнага года.

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@zviazda.by

Фота БЕЛТА.

Ад «мультифабрыкі» — да кіберспорту

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Мабільная і прамысловая робататэхніка, інжынерны дызайн CAD, нейракіраванне, кіберспорт, прататыпіраванне, дапоўненая рэальнасць — такі блок праграм мы плануем запусціць у гэтым навучальным годзе ў нашай установе, — паведаміў дырэктар Рэспубліканскага цэнтра інавацыйнай і тэхнічнай творчасці Сяргей САЧКО.

У Рэспубліканскім цэнтры экалогіі і краязнаўства вялікай папулярнасцю карыстаюцца ландшафтны дызайн, гурток юных экскурсаводаў, спартыўны турызм, спартыўнае арыентаванне, скалалажанне... Між іншым, у 2020 годзе скалалажанне будзе ўпершыню прадстаўлена на летніх Алімпійскіх гульнях у Токіа. Гэты від спорту актыўна набірае папулярнасць. Не застаецца ўбаку ад гэтай сусветнай тэндэнцыі і наша краіна.

У блгучым навучальным годзе сумесна з ПРААН на базе Рэспубліканскага цэнтра экалогіі і краязнаўства будзе створаны нацыянальны рэсурсны цэнтр па вывучэнні водных рэсурсаў і кардынацыі дзейнасці «зялёных школ», а ў кастрычніку сумесна з кампаніяй «Кока-Кола» тут адкрыюць сучасную лабараторыю па вывучэнні водных рэсурсаў.

Старшакласнікаў павінны зацікавіць навуковыя аб'яднанні «Батаніка і прыкладная мікалогія», «Генетыка і селекцыя», «Гідрабіялогія» і «Мікрабіялогія», «Глебазнаўства» і «Арніталогія».

У Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі канстатуюць вялікую цікавасць з боку школьнікаў і моладзі да аб'яднанняў па інтарэсах, звязаных з эканамічнай адукацыяй, інтэлектуальным развіццём, развіццём логікі і эрудыцыі. Для прыкладу, на яго базе дзейнічае гурток інтэлектуальных гульняў «Сакрат» для моладзі ва ўзросце ад 16 да 23 гадоў. А для школьнікаў тут адкрываецца гурток «Мультифабрык», дзе дзятву будуць знаёміць з усімі этапамі стварэння мультфільма, а таксама навучаць розным тэхнікам: маляванню, пластылінавай і лялечнай анімацыі, стоп-моўшэн і іншым. Таксама тут аб'яўлены набор у гурток сучаснай харэаграфіі «хип-хоп».

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

■ **Міжкультурны дыялог****НАША «ВЫЦІНАНКА» Ў АСТАНЕ**

Калектыў са Століна выступіў на «ЭКСПА-2017»

Ансамбль народнай музыкі «Выцінанка» выступіў з канцэртамі ў Нацыянальным павільёне Беларусі на Міжнароднай спецыялізаванай выстаўцы «ЭКСПА-2017». Пра гэта «Звяздзе» паведамілі ў Столінскім райвыканкаме.

— За тры дні наш музычны калектыў паказаў 15 канцэртаў на пляцоўках Нацыянальнага павільёна Беларусі, — расказвае кіраўнік дэлегацыі, начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Васіль ЗАРУБА. — Акрамя таго, ансамбль выступіў на выставачных пляцоўках Расіі і Аргенціны. Самабытная беларуская культура, песеннае, інструментальнае, з элементамі харэаграфіі майстэрства калектыву выклікала жывую цікавасць і ўспрымалася наведвальнікамі з вялікім задавальненнем. Непадобны інтарэс выклікала касцюмы нашых артыстаў. Прадстаўнікі роз-

ных народаў прасілі сфатаграфавання з імі. Ансамбль «Выцінанка» не ўпершыню прымае ўдзел у мерапрыемствах такога маштабу. Два гады таму калектыў на працягу месяца вёў культурнае суправаджэнне Нацыянальнага павільёна Беларусі на Міжнароднай выстаўцы «ЭКСПА-2015» у Мілане (Італія).

Сёлета на сусветным форум у Астану прыязджаюць шматлікія творчыя калектывы Беларусі. Такім чынам краіна пазнаёміць са сваёй нацыянальнай культурай сусветную грамадасць у больш шырокім дыяпазоне. Дарэчы, заслужаны калектыў Рэспублікі Беларусь ансамбль народнай музыкі «Выцінанка» — адзіны з Брэсцкай вобласці, хто прэзентаваў народную беларускую творчасць на ЭКСПА-2017.

Падрыхтавала Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

■ **Запрашаем****У МІНСКУ АДКРЫЎСЯ
НОВЫ ПАВІЛЬЁН «БЕЛСАЮЗДРУК»**

Фота Надзеі БУЖАК.

Ён з'явіўся на вуліцы Кальварыйскай, 4а. У прасторным павільёне ў большым асартыменце, чым у кіёску, прадстаўлены кнігі і перыядычныя выданні. Прадаецца марожанае, кава. Ёсць таксама тавары да школы: канцэлярскія прылады, сшыткі, дзённікі. Усяго ў сталіцы працуе 46 павільёнаў. Намеснік дырэктара прадпрыемства «Белсаюздрук» Святлана НІКАНАВА адзначае, што такія гандлёвыя пункты карыстаюцца папулярнасцю ў мінчан. Сюды таксама ахвотней ідзе працаваць моладзь. Сучасныя павільёны, дарэчы, адкрываюцца не толькі ў Мінску. Ёсць яны ў Барысаве і Салігорску.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. lubneuskaya@zviazda.by

■ **Стыхія****ВЕЦЕР ЛАМАЎ ДРЭВЫ
І ПЕРАВАРНУЎ ПРЫПЫНАК**

Непагадзь у панядзелак увечары найбольш «зачапіла» сталіцу.

Вячэрні шквал, які на некаторы час ахапіў сталіцу ў панядзелак, паваліў у многіх раёнах Мінска дрэвы і нават прыпынак грамадскага транспарту, размешчаны на вуліцы Янкі Брыля. Тры чалавекі былі шпіталізаваны, аднаму з іх патрабавалася аперацыя. Абставіны здарэння зараз вывучае адміністрацыя Маскоўскага раёна мегаліса.

— Цяпер прыпынак знаходзіцца на рэканструкцыі, — паведаміў галоўны інжынер УП «Рамаўтадар Маскоўскага раёна Мінска» Сяргей БЯЛЬКОВІЧ. — Неўзабаве павільён зноў вернецца туды, дзе і быў да непагадзі. Мушу зазначыць, што вецер быў настолькі моцны, што вывернуў канструкцыю разам з яе бетоннай асновай. Аднак спецыялісты ўжо правяраюць, наколькі трывалыя астатнія прыпынкі. Пры неабходнасці прыём меры па далейшым іх умацаванні.

Павалены падчас шквалу прыпынак у сталіцы — не ўнікальны выпадак. У маі 2009 года Мінск таксама апынуўся пад

ударам моцнага ветру. Тады на пенсіянерку «прыжамліўся» павільён у раёне вуліцы Ваўпшасава. Жанчына трапіла з пашкоджаннямі ў бальніцу.

Усяго, па інфармацыі Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС, у сувязі з непагаддзю ў сталіцы былі зафіксаваныя 25 выпадкаў падзення дрэва ўпала на балкон кватэры на пятым паверсе. Супрацоўнікі МНС і іншыя службы праводзілі работы па расчэпу дрэваў і дахі двух жылых дамоў. Дрэвы таксама падалі на праезную частку ў некалькіх месцах, пешаходную дарожку, агароджы двух дзіцячых садкоў. Па вуліцы Куйбышава дрэва ўпала на балкон кватэры на пятым паверсе. Супрацоўнікі МНС і іншыя службы праводзілі работы па расчэпу дрэваў і дахі двух жылых дамоў. Дрэвы таксама падалі на праезную частку ў некалькіх месцах, пешаходную дарожку, агароджы двух дзіцячых садкоў. Па вуліцы Куйбышава дрэва ўпала на балкон кватэры на пятым паверсе. Супрацоўнікі МНС і іншыя службы праводзілі работы па расчэпу дрэваў і дахі двух жылых дамоў.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by
Валярыян ШКЛЕННІК. schklennik@zviazda.by

Фота БЕЛТА.

■ **Ну і ну!****ВЁЗ ГЕРАІН...
У САБЕ**

Супрацоўнікі сталічнага наркантролю пры падтрымцы байцоў спецпадраздзялення «Алмаз» затрымалі за незаконны абарот наркатыкаў 44-гадовага грамадзяніна Расіі.

Як паведамілі ў ГУУС Мінгарвыканкама, аператыўнікі мелі інфармацыю, што мужчына займаецца пастаўкамі наркатыкаў з Масквы ў Мінск. У дзень затрымання ён прывёз чарговую партыю тавару — восем пакункаў геранію, кожны вагой па тры грамы, якія ў далейшым планавалася прадаць. Прычым прывезены быў наркотык у сабе. За межамі гасць быў дастаўлены ў бальніцу, дзе пасля наркатычных сродкаў быў канфіскаваны.

Афіцыйна мужчына нідзе не працуе, жыве ў Мінску ў знаёмых, раней судзімы ў Беларусі за разбой і махлярства. У 2015 годзе ён вызваліўся з месцаў пазбаўлення волі і быў дэпартаваны ў Расію з забаронай на ўезд у нашу краіну на 10 гадоў.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

ЛІТАРАЙ ПРЭМІІ

Аўтары Выдавецкага дома «Звязда» атрымалі высокія ўзнагароды

Трэці раз — гэта ўжо амаль закон: у рамках Дня пісьменства называюць творы лепшых айчынных пісьменнікаў. Сёлета ў конкурсе Нацыянальнай літаратурнай прэміі разглядалася каля 40 удзельнікаў, прадстаўнічае экспертнае журы чытала і прапускала ў фінал найлепшых. Усё дзеля таго, каб заахоціць творцаў працаваць далей больш актыўна і плённа, — такое пажаданне прагучала ў вітанні Прэзідэнта Беларусі, якое зачытаў віцэ-прэм'ер Васіль Жарко: «... Мы зараз з'яўляемся сведкамі прызнання найлепшых твораў і іх аўтараў».

Выбіраць было з чаго: «З тых больш чым 10 000 найменняў кніг, якія штогод выдаюцца ў нашай краіне, накладам больш за 35 мільёнаў экзэмпляраў, кнігі нашых нацыянальных літаратараў знаходзяць свайго вельмі чуйнага чытача», — адзначыла міністр інфармацыі Лілія АНАНІЧ і падкрэсліла ролю дзяржавы: нацыянальны статус прэміі патрабуе высокіх узораў сучаснага пісьменства.

«Гэта вельмі знакавая з'ява, што Нацыянальны конкурс на лепшы літаратурны твор менавіта ў Дзень беларускага пісьменства агучвае імёны сваіх пераможцаў. Тыя, хто працуе з пяром у руках, захоўваюць душу народа, змагаюцца за развіццё культуры і літаратуры, якая служыць асновай для іншых кірункаў мастацтва, — растлумачыў старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай ЧАРГІНЕЦ і прызнаў: «Для нас, пісьменнікаў, Дзень беларускага пісьменства — своеасаблівы экзамен».

Здавалі яго не толькі сябры Саюза пісьменнікаў Беларусі — прэмія ахапіла шырокае кола творцаў, якія шчыруюць на ніве нацыянальнай літаратуры. Напрыклад, адна з адметных пісьменніц у гістарычнай прозе — Людміла Рублеўская (**на фота**), раман за раманам працягвае адкрываць тую Беларусь, што не павінна знікнуць пад покрывам стагоддзяў, фактычна ідзе ўслед за Уладзімірам Караткевічам. Адметна і тое, што Нацыянальнай літаратурнай прэміяй у прозе адзначана яе кніга «Авантуры Пранціша Вывічка, здрадніка і канфедэрата», што выйшла ў Выдавецкім доме «Звязда» ў 2016 годзе.

Нічога дзіўнага: пад брэндам «Звязда» ад пачатку яго існавання знаходзілі адлюстраванне літаратурныя працэсы, што адбываліся ў маладой рэспубліцы, а ў 20-я гады мінулага стагоддзя газета нават спрабавала выдаваць літаратурны дадатак. І цяпер выбудоўвае творчы дыялог паміж творцамі розных пакаленняў.

Прэмію Людміле Рублеўскай уручае Васіль Жарко.

У тым ліку праз кнігі. Прыемна, што сярод лаўрэатаў у намінацыі «Публіцыстыка» яшчэ адзін аўтар Выдавецкага дома «Звязда» — Зіновій Прыгодзіч са зборнікам «Постаці». Гэтае імя вядомае і чытачам нашай газеты — асобныя партрэты выдатных асоб айчынай культуры былі прадстаўлены на яе старонках самім аўтарам: мы друкуем лепшае, што варта ўвагі, — даказана адзнакай Нацыянальнай літаратурнай прэміі.

І яшчэ адно імя «нашых» аўтараў: тым, хто даўно выпісвае «Звязду», пісьменнік Васіль Ткачоў вядомы па серыі матэрыялаў «Жыццёвінкі». Цяпер спадар Ткачоў быў адзначаны ў намінацыі «Драматургія»: за зборнік п'ес «Характары».

А сведчаннем таго, што ў шэрагах супрацоўнікаў Выдавецкага дома «Звязда» жыве творчы дух і вырастаюць новыя зоркі літаратуры, з'яўляецца ўзнагарода ў намінацыі «Найлепшы дэбют». Новай плыню ў літаратуру называюць Маргарыту Латышкевіч і яе паэтычны зборнік «Яблыкi».

Паэзія наогул пашчасціла сёлета: фактычна адразу некалькі кніг адзначаны высокай прэміяй. Пераможцам у намінацыі «Лепшы твор паэзіі» стаў Анатоль Аўруцін: адзначылі яго кнігу «Прасвятлен-

не». Ды і ў намінацыі «Найлепшы твор для дзяцей і юнацтва» вылучылі паэта Міхася Пазнякава за кнігу «Возера Дзіва».

Паэт Сяргей Давідовіч летась быў лаўрэатам Нацыянальнай літаратурнай прэміі, а сёлета атрымаў Ганаровую граматы Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. «Мы ўсе робім адну справу па паляпшэнні беларускасці і нашага ладу жыцця», — адзначыў ён.

Працуюць на гэта прэмія і паэты, і тыя, хто вывучае беларускую літаратуру, адзначае яе асаблівасці ў мінулым і сёння. Каб падкрэсліць іх працу, існуе асабліва намінацыя «Найлепшы твор літаратурнай крытыкі і літаратурнааўстава». Крытыка рухае літаратурны працэс, задача крытыка — праўдзіва ацаніць твор ці ўпіска імя яго аўтара ў гісторыю айчынай літаратуры. Пераможцам стаў Валерый Назараў з работай «Тайнапіс Андрэя Мрыя». Можа, скажа ён калісьці сваё слова і пра сёлетніх лаўрэатаў Нацыянальнай літаратурнай прэміі: кожны з іх працягвае працаваць і мае магчымасць стварыць тую самую кнігу, «якая зацікавіць усё грамадства».

Ларыса ЦІМОШЫК.
tsimoshyk@zviazda.by

Уражанні лаўрэатаў:

Міхась ПАЗНЯКОЎ:

— Слова, кніга былі, ёсць і будуць крыніцай адукацыі, асветы. Асновай культуры, той глебай, на якой пад Боскім небам нараджаецца, квітнее, мужнее душа чалавека, душа народа... Пісьменства падае свету столькі зорак, і выдатна, што наша дзяржава клапаціцца пра культуру, духоўнасць. Удзяляе ўвагу кнізе, слову, паказвае, што духоўнае здароўе чалавека, народа не менш значнае, а можа, і больш важнае, чым фізічнае.

Васіль ТКАЧОЎ:

— Я атрымаў гэтую прэмію, відаць, яшчэ таму, што за майёй спінай шмат аматараў тэатральнага мастацтва нашай Беларусі. Сёння ў рэпертуарах народных тэатраў вельмі шмат маіх п'ес. Галоўны герой маіх твораў — вясковец, чалавек прасты, сціплы, які іншы раз трапляе ў няпростыя жыццёвыя сітуацыі і з гонарам выходзіць з іх. Добра, калі бярэць творы прафесійныя тэатры. Але для мяне вялікая ўзнагарода, калі п'есу ставіць народны тэатр, бо гэта людзі, якія ад сваёй працы не маюць нічога, акрамя задавальнення. Я рады для іх пісаць.

Маргарыта ЛАТЫШКЕВІЧ:

— Прыемна, што мая работа, укладзеная ў гэтую кніжку, была ацэнена шанюным журы, вялікі гонар ўзняцца на сцэну разам з мэтрамі. Ёсць і пэўна адказнасць, таму што, атрымаўшы такую ўзнагароду, трэба адказаць на яе ў творчым плане. Я пастараюся гэта зрабіць: ужо ёсць праекты наступных дзвюх кніжак. Аду складуць фантастычныя аповесці — хачу зрабіць зборнік па беларускай міфалогіі. А другая кніжка будзе падобная да «Яблыкi», проста таўсцейшая.

Анатоль АЎРУЦІН:

— Лічу, што калі чалавек стварае і стварае сур'эзна, то трэба, каб ён выдаваўся пры жыцці. Любы пісьменнік павінен бачыць, што яго праца кімсьці заўважана і кімсьці адзначана. У Беларусі нашмат менш літаратурных прэміяў, чым у Расіі і іншых краінах. Напрыклад, Ганураўская прэмія ў Францыі сімвалічная па суме ўзнагароджання. Але там ёсць сістэма падтрымкі аўтараў пасля гэтага: чалавек, які атрымаў прэмію, умомант становіцца папулярным і выдаюць. Нацыянальная літаратурная прэмія ў Беларусі прысуджаецца ўсяго тры гады. Яе трэба развіваць і хацеўся б, каб падумалі пра далейшы лёс кнігі, якую адзначылі. Можа быць, варта стварыць бібліятэку лаўрэатаў прэміі, каб падтрымлівалася ўвага да творчасці адзначанага літаратара...

Людміла РУБЛЕЎСКАЯ:

— Сёння, у свеце уніфікацыі, надзвычай важна, каб беларусы ведалі сваю гісторыю.

ПРАВИЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЭКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «СМАК ЖЫЦЦЯ СА «ЗВЯЗДОЙ»

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Рэкламная гульня пад назвай «Смак жыцця са «Звяздой» (далей — Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтымі Правіламі ў тэрмін з 7 верасня па 31 снежня 2017 года ўключна з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» на чвэрты квартал ці другое паўгоддзе 2017 года.

2. Арганізатар Гульні — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (далей — установа), месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, УНП 100155376.

II. ПРЫЗАВЫ ФОНД ГУЛЬНІ

3. Прызавы фонд рэкламнай гульні «Смак жыцця са «Звяздой» сфарміраваны за кошт маёмасці арганізатара гульні — рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда» — і складаецца з наступных рэчаў:

№ п/п	Назва	Колькасць (шт.)	Цана за шт. з ПДВ, руб. кап.	Усяго з ПДВ, руб. кап.
1.	Маразільнік Indesit SFR 100, Расія	1	479,00	479,00
2.	Вяндлярня электрычная суцэльнаметалічная «Тэрмікс»	7	81,996	573,97

УСЯГО прызавы фонд рэкламнай гульні «Смак жыцця са «Звяздой» складае: — 1 052,97 (адна тысяча пяцьдзясят два рублі дзевяноста сем капеек).

III. УМОВЫ ЁДЗЕЛУ Ў ГУЛЬНІ

4. Рэкламная гульня «Смак жыцця са «Звяздой» праводзіцца з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» на чвэрты квартал ці другое паўгоддзе 2017 года.

5. Удзельнікам Гульні можа быць любы грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які пастаянна пражывае на яе тэрыторыі і які аформіў і аплациў падпіску на газету «Звязда» на чвэрты квартал ці другое паўгоддзе 2017 года.

6. Падставай для ўдзелу ў Гульні з'яўляецца дасланая падпісчыкам на адрас установы ў перыяд з 7 верасня па 9 кастрычніка 2017 года выразаная з газеты або з укладыша ў газету запўнёная картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды», якая змяшчаецца ў газеце не менш чым раз на тыдзень у перыяд з 7 па 30 верасня 2017 года.

7. Адзін падпісчык можа даслаць толькі адну картку ўдзельніка. Падпісчык, які даслаў больш за адну картку ўдзельніка, выключаецца з Гульні.

8. Карткі ўдзельніка, наклееныя на паперу ці плёнку, адсеракапіраваныя або тыя, якія паступілі ўстанове пасля 9 кастрычніка 2017 года па паштовым штэмпелі атрымання, да ўдзелу ў Гульні не прымаюцца.

IV. СКЛАД КАМІСІІ ПА ПРАВЯДЗЕННІ ГУЛЬНІ

9. Для правядзення Гульні «Смак жыцця са «Звяздой» установа стварае камісію па правядзенні рэкламнай гульні (далей — Камісія) у наступным складзе:

Крвачава Наталія Ільініча — намеснік дырэктара рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда» — старшыня Камісіі; члены Камісіі:

Чычко Аксана Мікалаеўна — начальнік упраўлення распаўсюджвання друкаваных СМІ РУП «Белпошта»;

Міхайлічэнка Алена Віктараўна — загадчык аддзела маркетынгу рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Доўнар Валянціна Аркадзеўна — рэдактар аддзела рэдакцыйнай газеты «Звязда» рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда»;

Сянько Аляксандр Анатолевіч — спецыяліст 1-й катэгорыі адміністрацыйна-гаспадарчага сектара рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда».

10. Асобы, якія ўваходзяць у склад Камісіі, не могуць быць удзельнікамі гэтай Гульні.

V. ПАРАДАК РОЗЫГРЫШУ ПРЫЗОЎ

11. Розыгрыш прызоў ажыццяўляецца на пасяджэнні Камісіі 12 кастрычніка 2017 года ў 12 гадзін у памяшканні установы па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

12. Перад пачаткам розыгрышу карткі ўдзельнікаў сартуюцца па абласцях і горадзе Мінску, змяшчаюцца ў асобныя прасторныя скрыні і старанна перамешваюцца.

13. Асобна для кожнай вобласці і для горада Мінска разыгрываюцца 7 вяндлярняў (па адной для кожнага).

Затым усе карткі змяшчаюцца ў адну скрыню, перамешваюцца і сярод удзельнікаў разыгрываецца суперпрыз — маразільнік.

14. Пераможцам Гульні, які выйграў прыз, лічыцца ўдзельнік, чыё прозвішча напісана на дасланай ім картцы ўдзельніка, якую пры розыгрышы кожнага асобнага прыза выцягне выпадковым чынам са скрыні хто-небудзь з запрошаных удзельнікаў Гульні, прадстаўнікоў незалежных арганізацый або членаў Камісіі. На кожнай такой карт-

цы ўдзельніка надпісваецца выйграны прыз і распісваюцца члены Камісіі.

15. Вынікі розыгрышу прызоў афармляюцца пратаколам і публікуюцца да 22 кастрычніка 2017 года ўключна ў газеце «Звязда».

Установа ў тэрмін да 22 кастрычніка 2017 года дасілае пераможцам паведамленне аб выйграным прызе заказным пісьмом з указаннем тэрміну яго атрымання.

VI. МЕСЦА, ПАРАДАК І ТЭРМІН ВЫДАЧЫ ПРЫЗОЎ

16. Умовай выдачы прызоў з'яўляецца прад'яўленне пераможцам пашпарта або документа, які пацвярджае асобу, і арыгінала абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на чвэрты квартал ці другое паўгоддзе 2017 года.

Пры звартанні па атрыманне прыза прадстаўніка пераможцы ён павінен прад'явіць даверанасць на атрыманне прыза, пашпарт і арыгінал абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на чвэрты квартал ці другое паўгоддзе 2017 года.

17. Адсутнасць у пераможцы, які выйграў прыз, абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на чвэрты квартал ці другое паўгоддзе 2017 года з'яўляецца падставай для адмовы ў выдачы яму прыза ў сувязі з тым, што ён не аддавае патрабаванням, якія прад'яўляюцца да ўдзельніка Гульні пунктам 5 гэтых Правілаў.

18. Прыз выданы пераможцам у тэрмін па 31 снежня 2017 года ў памяшканні установы па адрасе: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, з 9.00 да 13.00 і з 14.00 да 17.00, за выключэннем выхадных і святочных дзён. Расходы, звязаныя з прыездом пераможцаў па атрыманне прыза, установа не аплачвае.

19. Выплата грашовага эквіваленту кошту рэчавага прыза або замена яго на іншы прыз не дапускаецца.

20. Пасля 31 снежня 2017 года выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі ўдзельнікаў не прымаюцца.

VII. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

21. Пераможцы Гульні нясуць адказнасць за прадстаўленне падатковай справаздачнасці і за вылату ўсіх падаткаў, якія прадугледжаны дзейным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь у сувязі з атрыманнем прызоў.

22. Пераможцы Гульні і іх сваякі згаджаюцца з тым, што іх імёны, прозвішчы, імёны па бацьку, фатаграфіі, лісты і інтэрв'ю могуць быць выкарыстаны ўстановай у любых рэкламных і/або інфармацыйных матэрыялах, звязаных з Гульні. Яны таксама згаджаюцца даваць інтэрв'ю і здымацца для рэкламных матэрыялаў у сувязі з Гульні без вылаты якога-небудзь дадатковага ўзнагароджання. Усе правы на такія публікацыі належыць установе.

23. Правілы правядзення рэкламнай гульні «Смак жыцця са «Звяздой» да пачатку рэкламнай гульні будуць апублікаваны сумесна з рэзюмэмі іх дзяржаўнай рэгістрацыі ў газеце «Звязда».

24. Даведкі, якія датычацца гэтай Гульні, можна атрымаць па тэлефоне (017) 337 44 04.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №3087 ад 4.09.2017 г., выдадзена Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

3
стар.

Самакіраванне па-іспанску

5
стар.

Аб'яўлена паляванне... на турыста

6
стар.

Хто ў доме гаспадар?

Фота Анаголя КІШЧУКА

ДАРОГІ ВЯДУЦЬ... У БЕЛАРУСЬ?

Як прыцягнуць турыста ў нашу краіну

ТЭМА ДНЯ

З увядзеннем пяцідзённага бязвізавага рэжыму паток турыстаў да нас дакладна не хлынуў, аднак колькасць замежных наведвальнікаў значна павялічылася. Паводле апошніх звестак, з таго моманту праз аэрапорт Беларусь наведала каля 45 тысяч турыстаў. Часцей за ўсё да нас прыляталі жыхары такіх краін, як Германія, Польшча, Італія, ЗША і Вялікабрытанія. Вядома, развіццё ёсць, аднак заўсёды хочацца большага, таму наш карэспандэнт пагутарыў з трыма экспертамі, каб высветліць, якія праблемы перашкаджаюць належным чынам развіваць турызм, як змяніць сітуацыю ў лепшы бок, а таксама калі ў Беларусь нарэшце прыйдуць танныя авіякампаніі — так званыя лаўкосты — і ці патрэбныя яны.

Афіцыйная пазіцыя

На думку намесніка дырэктара дэпартаменту па турызме Міністэрства спорту і турызму Рэспублікі Беларусь Віталія ГРЫЦЭ-ВІЧА, турызм у Беларусі развіваецца паступова і ўпэўнена. Найбольш перспектыўнымі кірункамі, здольнымі цягнуць гэту галіну наверх, спецыяліст лічыць санаторна-курортны і аграэкатурызм, дзякуючы якім наша краіна не адзін дзясятак гадоў вядомая ва ўсім свеце.

Акрамя гэтага, сюды можна аднесці прамысловы турызм. «Перавага гэтага кірунку ў тым, што мы даём магчымасць не толькі паглядзець на вытворчасць, але дазваляем і паўдзельнічаць у стварэнні прадукту», — адзначыў Віталь Грыцэвіч.

4
стар.

СВАЯ СПРАВА

БАГАЦЕЕМ НА ЗЯМЛІ НЕ СТАНЕШ, але на годнае жыццё заробіш

Так лічыць кіраўнік фермерскай гаспадаркі са Смалявіч

«На зямлі ніколі не станеш багатым, а станеш гарбатым», — так казалі нашы продкі, ды яшчэ і цяпер сярод людзей старэйшага пакалення бытуе гэтае меркаванне. Але кіраўнік сялянска-фермерскай гаспадаркі «Аграліга», што ў Смалявіцкім раёне, Аляксей КРАПІУКА сцвярджае, што гэтае паняцце састарэла.

— Два гады таму, як кажуць, прыпекла эканамічная сітуацыя. Мы сабраліся кіруючым саствам і прыйшлі да высновы: калі хочам не страціць у заробках, выхад у нас адзін — працаваць удвая эфектыўней, — кажа Аляксей Уладзіміравіч.

«Аграліга» заснавана ў 2009 годзе. Спачатку тут займаліся ачысткай гародніны і фасоўкай паўфабрыкатаў

у вакуумную ўпакоўку. Зямлі на той час было нямнога — недзе 57 гектараў. Цягам часу прырасталі новымі плошчамі. Цяпер у гаспадарцы каля 550 гектараў пад бульбай, капустай, морквай, буракамі, цыбуляй, ды іншым. У 2012 тут пачалі вырошчваць і фасавальваць у вакуумную ўпакоўку зеляніну: цыбулю, салату, кроп, пятушку. Прадукцыя пастаўляецца ў рэгіёны Мінскай вобласці, вытворца практычна закрывае патрэбы гандлёвых сетак цэнтральнага рэгіёна.

Дарэчы, сельгаспрадпрыемства адным з першых у краіне пачало выпускаць вакуумную гародніну, па абаротах і продажы яму не было роўных. Сёння гэтая вытворчасць не такая прыбытковая, як раней. У Беларусі працуюць 28 ліній толькі па перапрацоўцы бульбы.

8
стар.

Фота Надзеі БУЖАЧ.

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

УЛІЧАНЫ ЎСЕ МЕРКАВАННІ

Адбылася пагадзальная нарада

Члены Прэзідыума Савета Рэспублікі, старшыні Пастаянных камісій Ірына Старавойтава і Ала Бодак правялі пагадзальную нараду па пытанні падрыхтоўкі законапраекта «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб аўтарскім праве і сумежных правах».

На нарадзе прысутнічалі члены Савета Рэспублікі, прадстаўнікі Міністэрства сувязі і інфарматызацыі, Міністэрства адукацыі, Міністэрства інфармацыі, Міністэрства культуры, Міністэрства эканомікі, Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях, Вярхоўнага Суда, Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў, Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерэдыёкампаніі. Падчас мерапрыемства ўдзельнікі абмеркавалі пытанні, якія датычацца дапрацоўкі згада-нага законапраекта.

ГАВАРЫЦЕ, ВАС СЛУХАЮЦЬ

Члены Савета Рэспублікі сустрэліся з выбаршчыкамі

У апошнія дні лета сенатары правялі асабістыя прыёмы і прамыя тэлефонныя лініі. Напрыклад, член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, генеральны дырэктар птушкафабрыкі «Дружба» Васіль Маркевіч правёў асабісты прыём грамадзян Баранавіцкага і Ляхавіцкага раёнаў і прамую тэлефонную лінію.

Заяўнікі ўзнімалі пытанні, якія датычацца аказання паслуг насельніцтву арганізацыямі жыллёва-камунальнай гаспадаркі, забеспячэння жыхароў цвёрдымі відамі паліва, удзелу і падтрымкі прадстаўнікоў Баранавіцкага раёна ў міжнародных спартыўных спаборніцтвах, сацыяльнай падтрымкі інвалідаў і інш.

Акрамя таго, на мінулым тыдні грамадзяне маглі звярнуцца з пытаннямі да Ігара Краўчанкі, члена Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, генеральнага дырэктара прадпрыемства «Гомельаблдарбуд», а таксама Вольгі Леўчанкі, члена Пастаяннай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, дырэктара-рэдактара «Пінскага весніка».

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@zviazda.by

З НАГОДЫ

ПРЫЕМНАЕ З КАРЫСНЫМ

Члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу не засталіся ў баку ад святочных мерапрыемстваў, прысвечаных Дню ведаў. Яны наведалі ўстановы адукацыі, куды прыехалі з каштоўнымі падарункамі.

Старшыня Савета Рэспублікі Міхаіл Мясніковіч разам з іншымі членамі верхняй палаты парламента, выбранымі ад Мінска, у тым ліку Мар'янай Шчоткінай, віцэ-спікерам верхняй палаты, наведаў сталічны дом-інтэрнат для дзяцей-інвалідаў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. Парламентарый прыехалі ва ўстанову не з пустымі рукамі. Яны набылі спецыяльную мэблю для чатырох класных пакояў, а таксама тэлевізар. Падчас свята дзецям таксама ўручылі ранцы з усімі неабходнымі канцылярскімі прыладамі. Акрамя таго,

намеснік старшыні Савета Рэспублікі, старшыня «Беларускага саюза жанчын» Мар'яна Шчоткіна наведала Ждановіцкую спецыяльную агульнаадукацыйную школу-інтэрнат у складзе дэлегацыі Беларускага саюза жанчын.

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір Панцохоў паўдзельнічаў ва ўрачыстай лінейцы ў Чавускай абласной сярэдняй школе, над якой бярэ шэфства ўжо больш як дзесяць гадоў. Парламентарый павіншаваў выхаванцаў і педагогічны калектыў з пачаткам навучальнага года і ўручыў дзецям падарункі і спартыўны інвентар.

Ірына Старавойтава, старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, наведала Клімавіцкі цэнтр карэкцыйна-

развіваючага навучання і рэабілітацыі і ўручыла ад Савета Рэспублікі падарункавы сертыфікат на набыццё тэлевізара. Акрамя таго, парламентарый прыняў ўдзел у раённай карэфэрэнцыі педагогічных работнікаў «Адукацыя — стратэгічны рэсурс рэгіёна».

Старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Ала Бодак наведала сацыяльна-педагагічны цэнтр (прытулак) Цэнтральнага раёна Мінска. У ходзе мерапрыемства парламентарый пацікавіўся патрэбамі цэнтра, а таксама праблемамі, з якімі сутыкаецца яго калектыў. Выхаванцам прытулку сенатар ўручыла падарункі — настольныя, рухомыя і іншыя гульні — і спартыўны інвентар, набытыя за кошт спонсарскіх сродкаў.

Вераніка ПУСТАВІТ.
pustavit@zviazda.by

ДЗЕНЬ ВЕДАЎ З СЕНАТАРАМ

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Аляксандр Папкоў 1 верасня правёў прафесійна-арыентацыйны ўрок для старшакласнікаў СШ №1 г. п. Лёзна.

Сярэдняя школа №1 гарадскога пасёлка Лёзна Віцебскай вобласці вядомая яшчэ і тым, што ў ёй паспяхова вучацца прадстаўнікі Маладзёжнай палаты парламента, створанай пры Лёзенскім райсавеце дэпутатаў. Тут з натхненнем успамінаюць нядаўнюю сустрэчу са старшынёй Савета Рэспублікі Міхаілам Мясніковічам, якая адбылася не так даўно падчас наведвання верхняй палаты беларускага парламента маладымі парламентарыямі з глыбіні.

Запрашэнне на ўрачыстыя мерапрыемствы, прысвечаныя Дню ведаў, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Аляксандра Папкова таксама не выпадае. На працягу шасці апошніх гадоў сенатар аказвае вялікую практычную дапамогу навучальнай установе па ўкараненні ў адукацыйны працэс новых інфармацыйных тэхналогій, а таксама ў правя-

дзенні рэканструкцыі будынка, тэхнічнага абсталявання кабінетаў, добраўпарадкавання тэрыторыі.

За гэты час некалі звычайная сярэдняя школа раённага ўзроўню ператварылася ў сучасную навучальную ўстанову з опытка-валаконнай сувязю і хуткасным інтэрнэтам. Да пачатку новага навучальнага года для вучняў гарадскога пасёлка адкрыты тры новыя камп'ютарныя класы, зробленыя па ўсіх патрабаваннях сучасных адукацыйных тэхналогій, — яны абсталяваны інтэрактыўнымі дошкамі з магчымасцю доступу да ўсіх сусветных інфармацыйных рэсурсаў, а таксама планшэтамі для

індывідуальнага карыстання вучняў і новай мэбляй. Па словах старшыні Лёзенскага раённага Савета дэпутатаў Тамары Дрылёнак, дзякуючы дапамозе старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Аляксандра Папкова ўдалося цалкам абнавіць прадметна-навучальныя кабінеты, абсталяваць актывую залу, сталовую і дзіцячыя пляцоўкі, усталяваць электронную прахадную ў школу і відэаназіранне. «Такая актыўная ўвага да нашых дзяцей з боку сенатара абавязкова адаб'ецца на павышэнні ўзроўню і якасці ведаў, а ў будучыні — на вызначэнні жыццёвай пазіцыі маладых людзей. Бо ўжо зараз вучні старэйшых класаў паказваюць 100- і 96-бальныя вынікі ведаў на прадметных алімпіадах абласнога і рэспубліканскага ўзроўня».

Першы ўрок сёлета для ўсіх школьнікаў краіны прайшоў пад назвай «Беларусь — мая Айчына». Аляксандр Папкоў правёў яго для вучняў 11-х класаў і прысвяціў абмеркаванню праблем маладзёжнай палітыкі ў Рэспубліцы Беларусь. Сустрэча прайшла ў цёплай і вельмі давернай абстаноўцы. Маладзё падзялілася сваімі планами на будучыню і абмеркавала магчымасці і варыянты выбару будучай прафесіі. На развітанне школьнікі запрасілі высокага госьця наведаць плодова-ягадны сад, які быў пасаджаны некалькі гадоў таму пры ўдзеле сенатара, і пачаставалі першым ураджаем.

Наталля БІТЭЛЬ.

Дзеці ў хаце

У Драгічыне адкрылі першы дзіцячы дом сямейнага тыпу.

Яго гаспадарамі сталі Вольга і Мікалай Манчук з дзецьмі Уладзіславам, Марыяй, Леанідам і Ульянай, паведамляе «Драгічынскі веснік». На адкрыцці прысутнічаў і старшыня райвыканкама Аляксандр Дарашэнка, які адзначыў, што кожны хлопчык і дзяўчынка павінны жыць у сям'і, якая пра іх клапаціцца. Вольга Манчук працавала настаўніцай-дэфектолагам з праблемнымі дзецьмі, якім не хапае бацькоўскай любові і ўвагі. У рашэнні стаць сям'ёй, якая замяшчае прыёмным дзецям бацькоў, яе падтрымаў муж. Сям'я будзе жыць у доме сямейнага

www.dragichin.by

тыпу. На першым паверсе размешчаны гасціная і кухня, на другім — пяць спальняў. Усяго плошча дома займае каля 200 м².

Палатачны сезон

Прыхаджане храма Пакроваў Прасвятой Багародзіцы зладзілі традыцыйны паход.

Сёлета ў ім паўдзельнічала больш за 150 чалавек. Гэта юныя навучэнцы нядзельнай школы, юнакі і дзяўчаты з маладзёжнага брацтва ў гонар свяціцеля Кірылы Тураўскага і юнацкага клуба ў гонар прападобнамучаніка Афанасія, ігумена Брэсцкага, а таксама іх бацькі. Па звестках «Сельскай праўды», лагер размясціўся ў вёсцы Чыжэўшчына Жабінкаўскага раёна. «Мы заўсёды весела і з карысцю праводзім час на прыродзе, на свежым паветры, адпачываем цэлам і душой, гуляем у футбол, валејбол, шашкі, арганізоўваем квэст-гульні, спаборніцтвы-падарожжы па станцыях, «Хвіліну славы», дзе кожны паказвае свае таленты і здольнасці, — расказвае Марыя Захарчук, якая ўжо не першы год разам з сям'ёй удзельнічае ў паходзе. — Я лічу, што ў выніку мы становімся дружнейшымі, бліжэйшымі і раднейшымі адно аднаму».

Падтрымка бізнесу

На Віцебшчыне пачаўся конкурс інвестыцыйных праектаў.

Камітэт эканомікі Віцебскага аблвыканкама аб'явіў конкурс інвестыцыйных праектаў суб'ектаў малага бізнесу

КАРЦІНКІ З ГЛЫБІНКІ

вобласці для аказання дзяржаўнай фінансавай падтрымкі. Маюцца на ўвазе субсідыі для вяртання часткі працэнтаў па крэдытах або часткі расходаў на выплату лізінгавых плацяжоў па дагаворах фінансавай арэнды ў частцы аплаты сумы ўзнагароды лізінгадавальніка. Конкурсную заяву можна прынесці ў камітэт эканомікі Віцебскага аблвыканкама да 1 кастрычніка.

Свята ў Сяле

Дзень вёскі ўпершыню адзначылі ў вёсцы Сяло Лёзенскага раёна.

На свята сабраліся ўсе мясцовыя жыхары і тыя, чый лёс звязаны з гэтай вёскай. Сёння там жыве крыху больш за 20 чалавек. Як паведамляе газета «Сцяг Перамогі», павіншаваць вясцоўцаў прыехалі артысты Барсееўскага сельскага Дома культуры. Свята правялі з песнямі, вершамі і шчырымі размовамі.

Яшчэ адзін мільён

Мільённую тону гарачакатаных бясшвовых труб вырабілі на БМЗ.

Гэта юбілейная партыя Беларускага металургічнага заводу з Жлобіна ў хуткім часе будзе адпраўлена ў ЗША. Як паведамляе газета «Новы дзень», знакавы рубаж быў пераадолены брыгадай №1 пад кіраўніцтвам начальніка змены Мікалая Караткова і выконваючага абавязкі майстра Алега Аўсяннікава.

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

ЗАМЕЖНЫ ДАСВЕД

Беларусы наведаль Краіну Баскаў і пазнаёмліся з прынцыпамі міжмуніцыпальнага супрацоўніцтва

Дэлегацыя органаў мясцовага самакіравання з розных рэгіёнаў Беларусі нядаўна пабывала ў Іспаніі, а дакладней, у паўночнай яе частцы — Краіне Баскаў. Некалькі дзён беларусы знаёмліліся з жыццёвым укладам далёкай краіны, а канкрэтна — з прынцыпамі муніцыпальнага кіравання. Дык што такога асаблівага ў гэтай аўтаномнай правінцыі і чаму нам цікавы іх вопыт? Аб гэтым мы гутарым з удзельніцай паездкі, членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, членам Савета па ўзаемадзейнічэнні органаў мясцовага самакіравання Інэсай БЕЛУШ.

— Інэса Генадзеўна, ці можаў мы наогул параўноўваць Беларусь з Іспаніяй, якія маюць такія розныя культуры і традыцыі?

— Іспанія хоць і вялікая краіна, але падзелена на адносна самастойныя правінцыі, якія па-свойму вырашаюць свае праблемы. Краіна Баскаў — адна з іх, самы вядомы горад — Більбаа. У першую чаргу нас цікавіла, як мясцовыя ўлады вырашаюць пытанні сацыяльных паслуг, занятасці насельніцтва, збору адходаў, экалогіі. Найлепшым вопытам трэба цікавіцца і па магчымасці карыстацца ім.

— І як там вырашаюцца гэтыя праблемы?

— Трэба зазначыць, што для іх вырашэння невялікія муніцыпалітэты аб'ядноўваюцца ў асацыяцыі. Гэта дазваляе акумуляваць фінансы, каб накіраваць іх на больш глабальныя праекты. Такая асацыяцыя таксама адстойвае інтарэсы мясцовага насельніцтва пры зацвярджэнні законаў, якія прымаюцца парламентам правінцыі.

— У Гродзенскай вобласці пачала дзейнічаць асацыяцыя мясцовых Саветаў. Як вы лічыце, што з вопыту іспанцаў яна можа б пераняць?

— Практыка, якая прымяняецца ў Іспаніі і Краіне Баскаў, у тым ліку салідарнага ўдзелу рэгіёнаў у фарміраванні прыбыткаў, сапраўды прывабная і, можа, нават спраўдлівая. Але для нашых сельскагаспадарчых раёнаў з перавагай насельніцтва пенсійнага ўзросту яна наўрад ці дасць эфект і палепшыць якасць паслуг. Аб'ядноўваць муніцыпалітэты, ці, як у нашым выпадку, сельсаветы, лепш для прагматычных мэт — будаваць дарогі, аказваць транспартныя паслугі, вучыць роднай мове. На гэты выдаткоўваюцца асабістыя сродкі грамадзян, а таксама сродкі бюджэту ўсіх узроўняў.

— Фарміраванне бюджэту асацыяцыі баскаў адрозніваецца ад нашага?

— У нас розныя падыходы. Там сярэднестатыстычны бюджэт на палову фарміруецца за кошт дацый, 25% — гэта мясцовыя па-

даткі, яшчэ столькі ж — гэта зборы з карыстальнікаў. Так, пры вырашэнні пытанняў водазабеспячэння, каналізацыі, утылізацыі мясцовае насельніцтва абкладаецца дадатковым падаткам на ажыццяўленне канкрэтнага праекта. У той жа час кожны ведае, куды ідуць яго грошы.

У нас мясцовымі Саветамі дэпутатаў практыкуецца публікацыя ў газеце і на сайтах рашэнняў аб размеркаванні бюджэтных сродкаў. Гэта садзейнічае адкрытасці і празрыстасці расходаў бюджэту. (Лічу, што такую практыку варта замацаваць і ў Бюджэтным кодэксе.)

Яшчэ ў 90-х гадах Більбаа вырабраў сваім брэндам турызм і адразу пачаў развіваць усю неабходную інфраструктуру. Вельмі хутка ў 300-тысячным горадзе (па колькасці насельніцтва як горад Гродна) з'явіліся аэрапорт і метро. За карыстанне падземкай для жыхароў быў уведзены асобны падатак.

У турыстычных мэтах яны пайшлі на непапулярныя меры — было знесена буйное прадпрыемства, дзе працавалі 4 тыс. чалавек. За межы горада вынеслі экалагічна небяспечныя прадпрыемствы, якія забруджвалі раку. У далейшым тут з'явілася зона адпачынку. У выніку буйны прамысловы цэнтр стаў культурным цэнтрам рэгіёна. Разам з тым у Більбаа не адмовіліся ад стратэгічна важных прадпрыемстваў, у прыватнасці, захавалася буйная арганізацыя па электразабеспячэнні.

Візітнай карткай горада можна лічыць музей сучаснага мастацтва вядомага іспанскага архітэктара Саламона Гугенхайма, пабудаваны ў сярэдзіне 90-х гадоў. Нам давалося наведаць гэты ўнікальны па сваёй забудове аб'ект. Уваход каштуе 13 еўра. Экспанаты яго такія ж дзіўныя, як і сам будынак, — на першы погляд, ён здаецца пазбаўленым гармоніі, нават нейкім агрэсіўным, аляпаватым, хаця прызнаны адным з самых відовішчых будынкаў у свеце ў стылі дэканструктывізму. Між іншым, мастацкі авангард і

сюррэалізм прыцягваюць сюды натоўпы турыстаў! Падчас нашай экскурсіі тут знаходзіліся кітайцы і японцы. У Більбаа стараюцца стварыць добразычлівы імідж горада, гасціннасць тут на першым месцы. Для мясцовых жыхароў вельмі важна, што думаюць пра іх у свеце.

— А якую падтрымку аказваюць людзям, што апынуліся ў цяжкім жыццёвым становішчы?

— Нас пазнаёмлілі з вопытам работы муніцыпалітэта Данастыя — Сан-Себасцьян. Тут ёсць дом часовага наведвання з бясплатным харчаваннем. Але знаходзіцца там можна не больш за месяц і тое з умовай, што будзеш шукаць працу. Многія гэта разумеюць і не сядзяць склаўшы рукі. Тым, хто знайшоў працу, цэнтр дапамагае з жыллём. Дарэчы, што яшчэ цікава — яны прапануюць даступнае жыллё для тых, хто дасягнуў паўналецця, змог адысці ад сваіх бацькоў і жыве самастойна.

Цэнтры пажылых нечым нагадваюць нашы. Ёсць такія, дзе аказваюць платныя паслугі па доглядзе нямоглых. Тут стала папулярнай практыка прыцягнення сродкаў сталых людзей на праекты, карысныя для іх. Акрамя гэтага, яны маюць яшчэ і матэрыяльныя бонусы. Дарэчы, я нідзе не бачыла пустых земляў. Нават у гарах яны апрацаваны, там ходзяць каровы, авечкі, многа вінаграднікаў. У падзямеллі сховы вінаў, можна арандаваць нішу і захоўваць там віно і яно не губляе свае якасці.

— Праблема мігрантаў вельмі адчувальная?

— Там прымаюць мігрантаў. Пры гэтым існуе праграма, згодна з якой дзеці мігрантаў павінны не толькі атрымаць адукацыю, але

Утылізацыя смецця на вуліцах горада.

і быць адданымі гэтай зямлі, стаць патрыётамі. Дарослыя мігранты шукаюць працу, як і мясцовыя жыхары. Іх падтрымліваюць, пакуль яны не ўладкуюцца. Мы знаёмліліся з работай цэнтра па працаўладкаванні. У сувязі з тым што на тэрыторыі асацыяцыі — а гэта 15 муніцыпалітэтаў — ёсць прадпрыемствы прамысловасці, у тым ліку машына- і суднабудавання, вакол іх створаны невялікія вытворчасці адпаведных камплектуючых, інструментаў, электратэхнікі і г. д. Асацыяцыя мае права накіроўваць туды беспрацоўных. Добры прыклад — электронная дошка, дзе прадстаўлены як вакансіі, так і рэзюмэ саіскальнікаў. З імі, дарэчы, сустракаюцца псіхологі і даюць рэкамендацыі па выбранай сферы дзейнасці. На той момант было больш за 400 вакансій.

— Што вас найбольш уразіла?

— Гэта вопыт утылізацыі смецця ў муніцыпалітэце Гальдакаа. На сродкі еўрапейскіх грантаў, мясцовага самакіравання і жыхароў тут устанавілі шведскі завод па зборы і перапрацоўцы адходаў.

Пад'язджаем да нейкага будынка ў цэнтры невялікага гарад-

ка — 4 тысячы жыхароў. Нам кажуць — вось гэта смеццерапрацоўчы завод. Да жылога дома — 50 м. Стаяць слупкі, у якія людзі кідаюць смецце, і яно падземнымі хадамі ідзе на завод. Сартуецца з дапамогай камп'ютара. Уся арганіка паступае на палі, папера, шкло, пластык — на другасную перапрацоўку. Метад спальвання — учарашні дзень, гэта шкодна для экалогіі, а сарціроўка — сучасны. Зараз у мэрый працуюць над устаноўкай чыпаў, якія адсочаць, хто колькі разоў выкінуў смецце. За гэта трэба будзе плаціць.

У Беларусі частку расходаў на сферу ЖКГ бярэ на сябе дзяржава. Гэта нараджае ўтрыманскі падыход у насельніцтва. Маўляў, праблема чысціні — гэта клопат камунальнікаў, а не саміх жыхароў. Таму мы не вельмі шануем тое, што нам прыходзіць аднекуль, а калі чалавек на месцы ўклаў свае сродкі, ён па-іншаму да гэтага ставіцца, бо бачыць, куды ідуць яго падаткі. Больш свядомы падыход усіх жыхароў дазволіў бы зменшыць выдаткі на ўтрыманне той жа камунальнай службы.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

У ТЭМУ

На што мясцовыя ўлады ў першую чаргу патрацілі б сродкі, калі б іх было больш?

Іван КОЗЕЛ, старшыня Пагранічнага сельскага Савета Бераставіцкага раёна:

— Адрамантавалі б дарогі ў населеных пунктах. Таксама ёсць праблема зносу аварыйных дрэў на могілках. У гэтым годзе было знесена толькі 7 дрэў, на якія патрачана значная частка бюджэту. Казна ў нас невялікая, бо прадаць участкі складана, ніхто гэтым не цікавіцца, хоць і знаходзіцца наш сельсавет на памежжы. Раней было больш ахвотных тут асталявацца, зараз непакоіць іншая праблема — як пазбавіцца ад пустуючага жылля. Гэты працэс не толькі юрыдычна складаны, але і вельмі затратны. А такіх дамоў у нас амаль чатыры дзясяткі.

Наталля МАКАЎЧЫК, старшыня Гожскага сельскага Савета Гродзенскага раёна:

— Вядома ж, заняліся б дарогамі. Самі нанялі б адпаведную арганізацыю і яе кантралявалі. Яшчэ нам неабходна пабудаваць стадыён. У сельсавеце заўсёды ёсць работа па рамонце, добраўпарадкаванні, таму было б добра стварыць сваю ўласную гаспадарчую брыгаду, якая гэтыя работы выконвала б. Фінансы часткова мы можам атрымліваць з продажу зямельных участкаў. Але ажыятажу вакол іх зараз няма, як некалькі гадоў таму, калі з аўкцыёну прадавалі больш за дзясяткі. На жаль, мы не ўсё можам фінансаваць, на што ёсць жаданне. Таму хочацца больш самастойнасці ў распараджэнні ўласнымі сродкамі.

ЖЫЛЛЁ МАЁ

РЭНАВАЦЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Мадэрнізацыя і рэнавацыя жылля — задача перш за ўсё ўласніка, зразумела, пры пэўнай падтрымцы дзяржавы. Калі ў Расіі паняцце «рэнавацыі» прадугледжвае знос будынкаў, то ў Беларусі гэта мае на увазе паляпшэнне тэхнічных характарыстык і якасцяў дамоў. Пры гэтым стан айчыннага жыллёвага фонду лепшы, чым у Казахстане ці Расіі. Такія думкі агучыў Андрэй РАМАШКА, начальнік упраўлення жыллёвай гаспадаркі Міністэрства ЖКГ Беларусі.

— Зразумела, што дамы калісьці будаваліся не на зусім доўгую перспектыву, аднак праведзеныя даследаванні, у тым ліку і меркаванні спецыялістаў «Інстытута «Белжылпраект», паказваюць, што будынкi яшчэ могуць эксплуатавацца пры выкананні капітальнага рамонту, — адзначыў ён. — Цяпер амаль увесь шматкватэрны фонд знаходзіцца

ў прыватнай уласнасці грамадзян. Таму перш за ўсё гэта задача ўласніка — палепшыць тэхнічныя характарыстыкі свайго жылля. Зразумела, у гэтым пытанні ён не павінен знаходзіцца адзін — патрэбна пэўная падтрымка дзяржавы. Прапрацоўваюцца падыходы ў арганізацыі гэтай падтрымкі для выканання мерапрыемстваў, у тым ліку і па цеплавой мадэрнізацыі, арганізацыі пакватэрнага рэгулявання аснашчэння прыборамі ўліку. З аднаго боку, гэта эканомія сродкаў на ацяпленне такіх дамоў, з іншага — паляпшэнне іх эстэтычнага выгляду, тэхнічнага стану і павелічэнне рыначнага кошту.

Між тым у сталіцы застаюцца шматлікімі звароты грамадзян па пытаннях уцяплення фасада і скаргі на вільгаць у жыллі. Жыхары дагэтуль не могуць прывыкнуць, што пры капітальным рамонце цеплавая мадэрнізацыя фасада

больш не робіцца. Выконваецца ўцяпленне, ды і тое, толькі пры паказчыках.

— Уцяпленне — знішчэнне вільгаці і прадзімальнасці — выконваецца пры капрамоне, калі ў доме маюцца праблемы. Для гэтага створана камісія, якая на пасяджэннях Мінгарвыканкама разглядае неабходнасць уцяплення асобна кожнага дома, — падкрэсліла **Валянціна ЧЫГІР, начальнік аддзела ДА «Мінская гарадская жыллёвая гаспадарка».** — Калі існуе праблема ў адной-дзвюх кватэрах, іх можна ўцяпліць, але гэта не сведчыць пра неабходнасць уцяплення ўсяго дома.

Па словах прадстаўніка Мінжылкамгаса, кожны ўласнік павінен разумець, што, інвестуючы сёння ў мерапрыемствы па мадэрнізацыі, ён укладвае сродкі ў сваю нерухомасць, кошт якой у далейшым на рынку павялічваецца.

Ірына СІДАРОК. sidarok@zviazda.by

ТАЙМ-АЎТ

ЗРАБІЦЬ РАМОНТ, НАВЕДАЦЬ МАМУ...

Лета — любімы сезон адпачынкаў для многіх. Можна выехаць у вёску, на свой дачны ўчастак, а можна паляцець у цёплыя краіны і расслабіцца на пляжы. Не з'яўляюцца выключэннем і нашы парламентарыі.

Член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Юрый ДЗЯРКАЧ:

— Я толькі выйшаў у адпачынак, але ён будзе зусім нядоўгі — два ці тры дні. З чым гэта звязана? Справа ў тым, што 31 жніўня і 1 верасня адбываюцца мерапрыемствы, прымеркаваныя да пачатку навучальнага года. Трэба ўдзельнічаць у сустрэчы ў медыцынскім універсітэце і ў вучылішчах, у адкрыцці інтэрната. Як начальніку ўпраўлення аховы здароўя Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта, мне неабходна прысутнічаць, адказаць на разнастайныя пытанні. Што я буду рабіць падчас свайго адпачынку? Паеду да маці, якая жыве ў Брэсце. Я рэдка яе бачу, будзем размаўляць пра ўсё, пакажу фатаграфіі ўнучкі, якая нядаўна нарадзілася. Стэлефануўваемся мы часта, а вось убачыцца атрымліваецца не заўсёды.

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па бюджэце і фінансах Валерый БАРАДЗЕНЯ:

— Я зараз у адпачынку, узяў на тры тыдні. Займаюся рамонтам у сваёй кватэры, усё раблю сваімі рукамі. І мне здаецца, што я, на жаль, не спраўлюся за гэты час. Мой самы лепшы адпачынак? Гэта калі апошнія два гады мы з сябрамі ездзілі на Браслаўскія азёры. Жылі ў палатках. Няхай надвор'е было не самае лепшае — у асноўным, дождж, холад, але ўсё гэта вельмі запомнілася. Немалаважны фактар — кампанія.

Член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па эканамічнаму развіццю і дзяржаўным будаўніцтве Ірына АКУЛОВІЧ:

— Мне падабаецца падарожнічаць, і гэта неабавязкова павінны быць нейкія далёкія краіны. Некалькі дзён таму я была ў Нясвіжы на здымках — і атрымала велізарнае задавальненне. Любыя перамяшчэнні, новыя людзі — гэта маё, а вось проста ляжаць не магу. Свой сёлетні адпачынак упершыню ў жыцці я прысвяціла дачце Варвары. У гэтым годзе яна пойдзе ў першы клас. І ўпершыню за апошнія 15 гадоў я ўзяла тры тыдні водпуску. Разуменя, што трэба правесці час з ёй, таму галоўнае, што 21 дзень я магла трымаць Варвару за руку. Дзе мы адпачывалі? У беларускім санаторыі. Мы і адпачылі, і аздаравіліся. Я падзарадзілася энергіяй і гатова да самаадданай працы.

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Вадзім ДЗЕВЯТОЎСКІ:

— Не хацелася б скардзіцца, але я падчас свайго адпачынку не адпачываю, а працую. І сёлета выкарыстаў свае адпускныя дні, каб прысвяціць іх працы. У мяне засталася яшчэ б ці 7 дзён, якія я планую выкарыстаць у найбліжэйшы час: хачу адвезці свайго сына на мора. На жаль, так атрымліваецца, што калі ў Беларусі цёпла і можна купацца, у мяне самая гарачая рабочая пара. Куды паедзем? Яшчэ не вырашыў, таму што не ведаю, калі дакладна змагу з'ехаць. Буду выбіраць месца, максімальна камфортнае для дзіцяці, дзе сапраўды можна сумясціць аздаравленне, а таксама культурны адпачынак. Асабіста для мяне найлепшы адпачынак — гэта нашы азёры, рыбалка або паход у лес па грыбы. Лічу, што няма адпачынку лепш, чым у Беларусі: у нас цудоўная прырода. Але я ў пэўным сэнсе закладнік сваіх хвароб: ёсць праблемы са спінай, таму мне вельмі дапамагае салёная вада.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
lukashevich@zviazda.by

ДАРОГІ ВЯДУЦЬ... У БЕЛАРУСЬ?

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «МС».)

«Напрыклад, людзі могуць пракаціцца на Белазе, а на Мінскім трактарным заводзе яшчэ і паўдзельнічаць у стварэнні трактара. Дарэчы, пасля дапамогі ў зборцы трактара турыст атрымлівае сертыфікат, у якім напісана, якую мадэль ён сабраў, які яе нумар... Гэта ж выдатна: чалавек, які наведаў Беларусь, напэўна, запомніць такі факт і будзе расказваць сябрам».

Акрамя вышэйназваных, перспектывыным кірункам таксама з'яўляецца лячэбны турызм: людзі прыязджаюць да нас на аперацыі, наведваюць урачоў — напрыклад, стоматалагаў, — візіт да якіх у Еўропе каштуе нямалых грошай. Ну і, зразумела, бізнес-турызм.

— Якія ў нас праблемы? Па-першае, гэта інфраструктура. Дзе ўказальнікі на англійскай мове? Так, у цэнтры Мінска іх дастаткова, але ў астатніх гарадах, вёсках па краіне? Па-другое, недастатковы ўзровень сэрвісу. Да ўвядзення бязвізавага рэжыму турыстаў з Расіі і краін СНД усё задавальняла, а вось калі прыйшоў еўрапейскі турыст, мы зразумелі, што чагосьці не хапае, — падкрэслівае Віталь Грыцэвіч. — У тых жа аб'ектах грамадскага харчавання, гандлёвых кропках не хапае ўзроўню англійскай мовы. У Мінску з гэтым яшчэ нядрэнна, але калі выехаць за межы сталіцы... Па-трэцяе, нам трэба прасоўваць краіну, яе брэнд. А для гэтага, на жаль, не выдзяляецца дастаткова грошай.

Каб да нас прыязджала больш людзей, ужо разглядаецца пытанне аб падаўжэнні пяцідзённага бязвізавага рэжыму. Па словах Віталія Грыцэвіча, названы аспект Міністэрства спорту і турызму абмяркоўвае сумесна з Міністэрствам замежных спраў і Міністэрствам унутраных спраў. «Зараз апошнія працуюць над тым, каб падоўжыць тэрмін знаходжання без рэгістрацыі да 10 дзён. Адпаведна, мы будзем прывязвацца да гэтай лічбы».

Большай колькасці турыстаў у Беларусі можа паспрыць з'яўленне таннага транспарту — напрыклад, лаўкостваў. Танныя авіякампаніі значна палягчаюць перамяшчэнне людзей ва ўсім свеце. Аднак Віталь Грыцэвіч пакуль не гатовы аднесці лаўкоствы да неабходных мер. «Не магу сказаць, што яны не трэба, бо тады я буду супярэчыць сусветнаму досведу. Калі разглядаць гэтае пытанне з эканамічнага пункту гледжання, то ясна, што лаўкостам патрэбна загрузка. А Беларусь пакуль не гатовая даць тыя лічбы, якія хочучы мець авіякампаніі. Таксама трэба дамовіцца з аэрапортам аб найбольш ільготных умовах. На жаль, пакуль гэта ўсё на стадыі працоўкі», — адзначае намеснік дырэктара дэпартаменту па турызме.

Погляд знутры

Ксенія КУРУСЬ — дырэктар мінскіх хостэлаў Trinity & Riverside. Яна называе пяцідзённы бязвізавага рэжым не інакш як надзвычай крутым крокам, аднак вельмі спадзяецца, што гэта толькі пачатак. Кожны дзень размаўляючы з турыстамі, якія жывуць у яе хостэле, яна чуе просьбы аб тым, каб тэрмін знаходжання ў Беларусі павялічылі — пажадана, ад 10 да 14 дзён. «Гэта меркаванні людзей, якія прыязджаюць з ЗША, Канады, Аўстраліі і іншых дзяржаў», — адзначае Ксенія.

Акрамя таго, існуе яшчэ адна праблема. «Нядаўна я была ў Вільнюсе. Жыла ў хостэле, там жа сустрэла турыстаў з Брэмена. Я прапанавала ім наведаць Беларусь, яны не былі супраць. Толькі вось калі даведаліся, што на цягнуць уехаць па бязвізавым рэжыме нельга, то адмовіліся. Гэта занадта складана. Для бюджэтных турыстаў, якія

Фота: Анатоль КІПЕШУКА.

едуць да нас, самалёт — дарагаватае задавальненне. Таму калі б я магла нешта парэкамендаваць, то параіла б паспрабаваць адкрыць мяжу для аўтамабіляў і цягнікоў. І, вядома, патрэбныя лаўкоствы».

Цэнтральнае пытанне для любога турыста: чым заняцца ў той ці іншай краіне? Ксенія Курусь пацвярджае словы папярэдняга эксперта: праблема інфраструктуры і сэрвісу сапраўды вострая. Персанал, які валодае англійскай мовай, сустракаецца ў сталіцы, аднак у «беларускіх турыстычных Меках» — Нясвіжы і Міры — англійскую разумеюць дрэнна. «Але гэта складана неяк імгненна вырашыць», — прызначае Ксенія.

Рэальнае развіццё турызму ў Беларусі ў многім трымаецца на энтузіястах, што пацвярджае і дзейнасць Ксеніі: цэлыя тры гады яна стварае карту Мінска, каб выклікаць «ваў-пачуцці» ў гасцей. «Мы стараемся падабацца, паколькі хостэл — гэта другое месца пасля вакзала, якое бачыць гасць, — кажа яна. — Раней у нашым горадзе не было паўнаватраснага даведніка. Мы яго зрабілі, прычым гэта не проста карта: у яе ўбудаваная сістэма бонусаў. Прыходзячы ў нейкае месца, напрыклад, у кафэ, турыст можа паказаць карту і атрымаць драпікі ў падарунак».

Апошнім разам тыраж такой карты склаў 75 тысяч экзэмпляраў. Карта бясплатная, яна ёсць не толькі ў хостэлах, але і ў турыстычных арганізацыях, у аэрапорце. Ксенія і сама развозіць такую надзвычай карысную інфармацыйную прадукцыю па ўсім магчымых кропках, прысваечваючы гэтаму цэлы працоўны дзень. «У Бельгіі, напрыклад, ёсць артыкул бюджэту, паводле якога выдзяляюцца сродкі на друкарскую прадукцыю для турыстаў. А я раблю гэта за свае грошы», — дадае Ксенія.

Аднак дзяўчына зусім не скардзіцца: яна і далей будзе працягваць развіццё турызму ў Беларусі, няхай і сваімі сіламі. Таксама Ксенія лічыць, што неабходна зрабіць так, каб пра Беларусь даведаліся. Сапраўды, брэнд краіны — неабходная дэталь, здольная запусціць увесь механізм, які зменіць уяўленне пра Беларусь замежных грамадзян. «Гэта можа быць ролік пра Беларусь, які можна запусціць на замежныя каналы. І я гатовая фінансава падтрымаць такі крок» — падкрэслівае дырэктар хостэлаў. Дарэчы, цікавы момант, які наглядна дэманструе даволі свабодную турыстычную нішу ў Беларусі. У Санкт-Пецярбургу існуе 352 хостэлы, а ў Мінску — усяго 17. Дадаць тут няма чаго.

Дарага і хітра

Лізавета ШАБОВІЧ тры гады стажыравалася ў буйным прыватным атэлі ў сталіцы. Многія беларусы апошнія гады задаюцца пытаннем: хто будзе жыць у дарагіх атэлях, якіх становіцца ў Мінску ўсё больш і больш? Лізавета гатова развясць міф пра адсутнасць загрузанасці. «Так, калі яшчэ

было не так шмат атэляў, наш карыстаўся вялікім попытам. Для мінімальнага выжывання гасцініцы трэба 40% запаўняльнасці, а я кожны дзень праглядала статыстыку і магу сказаць, што лічбы былі даволі высокія, дзякуючы, перш за ўсё, бізнес-турызму і наяўнасці казіно, — адзначае дзяўчына. — Усе пытаюцца: навошта гэта будзеца, для каго? Паверце, загрузка ёсць. Дарэчы, і ў дзяржаўных атэлях сітуацыя даволі нядрэнная. Мой знаёмы працуе ў трохзоркавай дзяржаўнай гасцініцы — па яго словах, загрузка ў іх — 80–90%».

— Мінск «заточаны» пад падзеі. Калі ў нас нешта адбываецца, то атэлі не пустуюць, — падкрэслівае Лізавета Шабовіч. — Многія гасцініцы супрацоўнічаюць з рознымі арганізацыямі, таму калі праходзяць буйныя мерапрыемствы, атэль можа быць запоўнены практычна цалкам. Якая максімальная загрузка пры мне была ў атэлі, дзе я працавала? 98%. Вядома, чым больш будзеца гасцініц, тым больш вышэйшая канкурэнцыя. Але гэта дапамагае развіццю сэрвісу.

Дзяўчына працавала ў атэлі як да ўвядзення бязвізавага рэжыму, так і пасля, і лічыць: увядзенне 5 дзён для «аблегчанага» наведвання нашай краіны ніяк не змяніла сітуацыю ў буйных атэлях. «Як ездзілі, так і працягваюць ездзіць. Тым жа бізнес-турыстам без розніцы: ну адмянілі візы, добра, толькі мы і раней прыязджалі. Таму гэты сегмент не моцна змяніўся», — дадала яна.

«Нам трэба зразумець, чаму турыст можа захацець прыехаць у Беларусь. У нас ёсць мноства кірункаў, над якімі працаваць і працаваць, няма сэнсу гэта паўтараць. Дарэчы, пераважнай большасці замежнікаў усё падабаецца. Толькі рускія турысты на маёй памяці выказвалі незадаволенасць сэрвісам і тым, што ў «нас няма чым заняцца», — адзначае Лізавета.

Замест заключэння

Сёння людзі едуць у Беларусь. Пяцідзённы бязвізавага рэжым няхай і не ідэальны, але ён дазволіў хоць бы ненадоўга зазірнуць у краіну, якая пакуль не трапіла ў спіс абавязковых для наведвання кожным турыстам. І будзем шчырымі: у такі спіс яна трапіць не хутка. Але галоўнае, што ў нашай краіне ёсць людзі, гатовыя рабіць яе лепшай, — няхай і ў асобным хостэле. У рэшце рэшт, чым больш такіх энтузіястаў, тым больш цікавых месцаў для наведвання.

У цэлым, рэкамендацыі экспертаў маюць аднолькавы характар: нам патрэбны брэнд, вобраз. І калі ён будзе сапраўды варты, здолее адлюстраваць нашу культуру і традыцыі, то ніякія межы не спыняць сапраўднага турыста. І, вядома, паляпшэнне сэрвісу, інфраструктуры — неабходныя крокі, паколькі іх невыкананне значна ўскладняе знаходжанне ў Беларусі.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
lukashevich@zviazda.by

ЖЫВЫЯ ЛЕГЕНДЫ

Крыж на каханні, пракляцце свекрыві і кветкі для князёўны

У Гродзенскай вобласці карыстаюцца папулярнасцю турыстычныя маршруты, якія грунтуюцца на мясцовых паданнях і легендах

КОЖНЫ раён распрацаваў свае анімацыйныя праграмы. Як правіла, яны распавядаюць пра гістарычныя аб'екты альбо знакавыя мясціны, героямі якіх былі далёкія продкі ці нават вядомыя гістарычныя асобы.

У Свіслацкім раёне самай папулярнай у турыстаў з'яўляецца Белавежская пушча. А нядаўна экалагічны маршрут тут «аздобілі» вельмі прыгожай легендай. Яна запісана ў вёсцы Ціхаволя, якая знаходзіцца на рацэ Нарва ў самым цэнтры пушчы. Дырэктар Свіслацкага гісторыка-краязнаўчага музея Анастасія Пекар расказала паданне пра прыгажуню-князёўну Кінгу, палац якой некалі стаяў на беразе ракі. Дзяўчына вельмі любіла птушак і часта выходзіла ў лес, каб паслухаць іх песні.

— Але аднаго разу, калі князёўна выйшла ў садок, усё вакол пацямнела, і палац разам з людзьмі прываліўся пад зямлю, а на яго месцы з'явілася горка. І тая горка свяцілася ноччу. Людзі казалі, што сюды вяртаецца маладая князёўна і чакае, калі ёй хто-небудзь прынесе букет кветак. Адночы той агеньчык убачыў стары разбойнік і падумаў, што

там свеціцца золата. Так яно і было. Кінга сядзела на горцы, а перад ёй стаяў поўны куфар золата. Ад яго і ішло святло. Разбойнік аж анямеў ад такога відовішча, а князёўна кажа яму: «Нарві мне кветка, а я табе золата дам». Але замест таго, каб выканаць просьбу, мужчына кінуўся на дзяўчыну з нажом. Раптам усё знікла, а там, дзе стаяў разбойнік, з'явіўся вялікі камень, які і цяпер ляжыць на гары, — як напамін аб пакаранні тых, хто вельмі прагне багацця, — расказвае Анастасія Пекар.

Цікава, што многія турыстычныя маршруты праходзяць менавіта каля вялікіх камянёў-валуноў, якім прыпісваецца чудадзейная сіла... Сёлета ўпершыню традыцыя пакланення валуну ўнесена

ў спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Беларусі, а сам гэты камень ахоўваецца дзяржавай як помнік прыроды. Знаходзіцца ён каля вёскі Агароднікі, што ў Ашмянскім раёне, і носіць назву «Нявесцін камень». Яму пакланяюцца па сённяшні дзень.

Работнікі культуры раёна спецыяльна для турыстаў падрыхтавалі анімацыйную праграму, звязаную з народнымі паданнямі. Гэты праект знайшоў падтрымку на міжнародным узроўні і атрымаў еўрапейскі грант для набыцця касцюмаў. Пасля праграмы дзяўчаты прапануюць усім папіць вады з крыніцы, якая цячэ непадалёку.

— Я думаю, што замежныя турыстычныя арганізацыі лічаць такія аб'екты прыватнымі для наведвання, та-

му наш праект і стаў адным з пераможцаў, — кажа намеснік дырэктара Ашмянскай раённай бібліятэкі Вольга Тарашкевіч, — нядаўна, напрыклад, рабілі праграму для турыстаў з Японіі. Вельмі часта прыязджаюць нашы суседзі — літоўцы і палякі. Усіх краіна паданне, якое мы ўвасобілі ў міні-шоу.

Аказалася, што вакол Нявесцінага каменя ходзіць нямаля легендаў. Вольга Тарашкевіч расказала адну з іх, паводле якой у гэты камень ператварылася нявеста, бо не хацела ісці замуж за нялюблага, а будучая свакроў яе за гэта пракляла: «Не хочаш ісці замуж за майго сына, ляжы каменем у глыбокім рове». І сапраўды, гэта месца так і завецца — Ромбаўскі Роў.

А сам валун, вагою 74 тоны, стаў сакральным месцам, куды прыязджаюць адусюль, каб дакрануцца да яго, нешта папрасіць і пакінуць прынашэнне.

У спісе легендаў нямаля фактаў, звязаных з вядомымі гістарычнымі асобамі. У Воранаўскім раёне расказалі пра камень, які быў сведкам сустрэч вялікага паэта Адама Міцкевіча і замужняй Марылі Верашчакі.

— Яна з мужам графам Путкамерам нейкі час жыла на іх сядзібе ў вёсцы Больцінікі, куды запрасілі і Адама Міцкевіча. Амаль два тыдні яны сустракаліся ў невялікім ляску, за мастком, каля каменя. Тут перажылі мінулы шчасця і разлуку. Марыля выршыла застацца з мужам і не

прышла на іх апошнюю сустрэчу. Адаму Міцкевічу нічога не заставалася, як паехаць адтуль. Больш яны не бачыліся, гэта месца стала апошнім сведкам іх сустрэч, — паведаміла дырэктар Воранаўскага цэнтры культуры Ірына Камінская. — Па легендзе, тады ж на камені з'явіўся невялікі крыжык. Кажуць, што яго выбіў Адам, калі яго каханая не прышла развітацца. Дарэчы, у паэта ёсць нават верш «Крыж на каханні».

Цікава, але крыж так і не зарос імхом, хоць прайшло амаль дзвесце гадоў. Захавалася і сядзіба графа, тут цяпер знаходзіцца дом культуры. А ў суседняй вёсцы Беняконі каля касцёла пахавалі і саму Марылю.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

Аляксандр ВЯРСОЦКІ, начальнік упраўлення ідэалогіі, культуры і па справах моладзі Гродзенскага аблвыканкама:

— Установамі культуры вобласці праведзена значная этнаграфічная работа па вывучэнні і зборы мясцовых легендаў. Усяго сабрана каля 300 паданняў, з іх 250 атрымана ад носьбітаў аўтэнтычнага фальклору. Для развіцця турыстычнай прывабнасці гэты матэрыял пакладзены ў аснову многіх брэндавых мерапрыемстваў. Падрыхтаваны турыстычныя матэрыялы і анімацыйныя праграмы па сюжэтах мясцовых легендаў.

Распрацавана вялікая колькасць сувенірнай прадукцыі. Напрыклад, фігурка Копціца з мешкавіны, туфелька Свіцязянкі, лялька Барбара, ганчарныя вырабы з чорнай керамікі. Новымі турыстычнымі аб'ектамі нядаўна сталі музей пісанкі ў Сапоцкіне, музейны пакой Уладзіміра Высоцкага ў Навагрудку. Шляхецкія легенды складаюць аснову музея ў Падароску Ваўкавыскага раёна. Будзе сабраны матэрыял пра беларускую шляхту.

НОУ-ХАУ

ПАЛЯВАННЕ НА «ДЗІКАГА» ТУРЫСТА,

або Аўтэнтычнасць бывае не толькі ў глыбінцы

Як турыстычны аб'ект гарадскі пасёлак Смілавічы падабаецца нават тым, хто не любіць далёка ад'язджаць ад горада. Цікавае знаходзіцца побач з Мінскам. Сёлета тут павінна стаць яшчэ ўтульней, бо мясцовая ініцыятыва «Развіццё турыстычнага патэнцыялу гарадскога пасёлка Смілавічы» атрымала падтрымку ў рамках праекта «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь», які ажыццяўляецца Праграмай развіцця ААН і фінансуецца Еўрапейскім саюзам.

ПРАВІЛЬНЫ МАРШРУТ

Па словах дырэктара прыватнай установы культуры «Спадчына і час» і заяўніка ініцыятывы Юрыя Абдурахманова, з больш чым дзесяці заяў ад Чэрвеньскага раёна было выбрана ўсяго тры. У тым ліку камісія палічыла перспектыўнай і прапанову са Смілавіч.

Да нядаўняга часу сапраўднай жамчужынай гарадскога пасёлка быў музей «Прастора Хаіма Суціна». Падтрымка, пастаяннае развіццё далі вынік, і ў Смілавічы накіраваўся паток турыстаў. Папулярнымі сталі аўтарскія экскурсіі Таццяны Бембель па мясцовых славунасцях, дамова з турфірмай забяспечыла вялікія групы турыстаў. Стаў зазіраць сюды і так званы «дзікі» турыст — людзі, што вандруюць па ўласным маршруце і распрадкы. Вось толькі раней чалавек прыязджаў у незнаёмае месца і губляўся, бо ні паказальнікаў, ні падрабязнай карты знакавых аб'ектаў да нядаўняга часу Смілавічы не мелі.

— Найперш мы прасілі прафінансаваць устаноўку дарожных турыстычных знакаў, —

расказвае Юрыя Абдурахманав. — Паказальнікі на музей Суціна будуць размешчаны з боку Мінска і Магілёва. Акрамя таго, у самім пасёлку з'явіцца паказальнік да музея і да палацава-паркавага ансамбля. У планах — надрукаваць турыстычную карту мястэчка з інфармацыяй пра славунасці. Існуе старая карта, але яна не вельмі дакладная і больш расказвае ў агульным пра Чэрвеньскі раён. Мы ж хочам памесціць на паперы знакавыя мясцовыя аб'екты: сукнавальную фабрыку, старыя яўрэйскія могілкі, Татарскую Слабоду з мячэццю і мусульманскія могілкі.

ЯК РАТАВАЛІ ВЕРБЫ

Палацава-паркавы ансамбль Манюшкаў-Ваньковічаў у Смілавічах цяпер знаходзіцца на стадыі рэстаўрацыі, і колькі яна будзе цягнуцца — невядома, бо будынак належаць уласніку разам з часткай тэрыторыі навокал.

Вядома, што Манюшкі і Ваньковічы прывозілі вельмі рэдкія расліны. Дагэтуль у Смілавіцкім парку захаваліся дзве аўстрыйскія чорныя сасны — унікальныя для Беларусі экзэмпляры, якія нідзе больш у нашай краіне не растуць. Старшыня Смілавіцкага сельскага Савета Валянціна Півавар і намеснік старшыні Ірына Марціновіч падтрымліваюць ідэю засадзіць тэрыторыю дрэвамі. Так мясціна стане не толькі прыватнай эстэтычна, але і ператворыцца ў рэкрэацыйную зону для маці з дзецьмі.

Яшчэ адна вялікая работа ідзе на Панскім беразе. Гэта самы край парку побач з вадаёмам.

— У нас нечакана ўзнікла калізія з мясцовымі жыхарамі, якія напісалі ліст у сельвыканкам і ў раён з просьбай спілаваць старыя вербы, якія перашкаджаюць падысці

да самага берага, — кажа Юрыя Абдурахманав. — Але гэта адзіныя дрэвы на тэрыторыі мястэчка, якія засталіся з часоў, калі тут жылі мастакі Парыжскай школы Царфін і Суцін. Спецыяліст з Батанічнага сада ацаніў іх узрост у 130—150 гадоў. У выніку сельсавет зладзіў спецыяльнае пасяджэнне па добраўпарадкаванні, я выступіў у абарону дрэў і, спадзяюся, пераканаў жыхароў.

ЯК З'ЯЎЛЯЕЦЦА БРЭНД

Надзея Кухарэнка, дырэктар мінскага дызайн-бюро «Ладзес», з энтузіязмам разважае пра стварэнне брэнда для Смілавіч:

— Калі трэба развіць турыстычны патэнцыял мясціны, асноўная задача дызайнера — «адказаць» турысту на тры пытанні: што, дзе і калі. Брэнд мястэчка будзе грунтавацца на знакавых матэрыяльных аб'ектах і перспектыўных фразях-слоганах.

Па-першае, што, на думку арганізатараў, можа стаць сімвалам-сігналам для турыстаў — гэта валёнкі, якія вырабляюць на ўнікальнай не толькі для Беларусі, але і для суседніх краін сукнавальнай фабрыцы. Па-другое, «узнімецца» з руінаў замак Манюшкаў-Ваньковічаў. Што датычыцца нематэрыяльнага брэндзіравання, тут ідэю падказвае... Вікіпедыя. У артыкуле пра Смілавічы першы запіс электроннай энцыклапедыі: «Смілавічы — 1056 метраў над узроўнем мора». Калі гэта цікава абыграць, то слоган падсвядома будзе ўспрымацца як падкрэсліванне вартасці пасёлка, яго вышыні. Надпіс будзе друкавацца на майках, сумках — рэчах, звязаных з маладзёжнай культурай. Яшчэ адзін маладзёжны брэнд схаваны ў самой назве мястэчка. «Смайлавічы» — графічна гэта будзе выглядаць як смайлік замест першай часткі слова.

Каардынатар праекта «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні», які рэалізуе ПРААН у Мінскай вобласці, Аляксандр Шаўчук абяцае, што мясцовая ініцыятыва Смілавіч і надалей будзе мець падтрымку:

— Цяпер Чэрвеньскі раён прапрацоўвае пашпарт тэрытарыяльна арыентаванага развіцця — гэта дакумент, у якім раён не толькі фіксуе стан спраў на сёння, але і праісвае, у якім кірунку ён будзе развівацца. Калі адным з прыярытэтных напрамкаў у Смілавічах стане разгортванне турыстычнага патэнцыялу, то мы гатовыя дапамагчы кіраўніку «Спадчыны і часу» плённа супрацоўнічаць з раённымі ўладамі.

НУ КУДЫ Ж БЕЗ МІСТЫКІ?

Рэалізацыя ініцыятывы пачалася ў сярэдзіне чэрвеня, а гэта азначае, што работы скончацца да сярэдзіны лістапада. Арганізатары ўпэўненыя, што ў Смілавіч ёсць турыстычны патэнцыял.

Кніжная крама ў цэнтры пасёлка таксама мае перспектывы развіцця. На другім паверсе будынка арганізатары ініцыятывы мараць стварыць турыстычны інфацэнтр, а на вежу прыладкаваць гадзіннік. Дарэчы, так мястэчка набудзе лёгкі флёр містыкі — захаваліся ўспаміны Станіслава Манюшкі пра страшныя гісторыі, якія яму расказваў дзядзька. І калі кампазітар прачынаўся пад бой курантаў, ён садзіўся пісаць оперу «Страшны двор». Хто ведае, магчыма, урывак з гэтага твора на наступны год стане адмяраць час для жыхароў і гасцей пасёлка?

Рагнеда ЮРГЕЛЬ. yurgel@zviazda.by

СВАЯ ТЭРЫТОРЫЯ

Хочаш жыць лепш — дзейнічай

Чым займаецца адзін з найлепшых КОТГСаў сталіцы?

Свята для дарослых і дзяцей.

НАГАДВАЕМ, што КОТГС — гэта калегіяльны орган тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання. Мікалай БУЙНІЧ, старшыня адной з гэтых арганізацый якраз і дабіваецца таго, каб расшыфроўка абрэвіятуры ні ў кога не выклікала пытанняў, а задачы органа самакіравання сталі агульнавядомымі. Каб даведацца, як яму ўдаецца рэалізоўваць свае планы, мы пабывалі на свяце, арганізаваным КОТГСама №118, які адказвае за тэрыторыю раёна 8-га і 9-га кіламетраў на ўсходзе Мінска.

Мікалай Буйніч на чале арганізацыі ўсяго год, аднак спецыфіку яе дзейнасці паспеў вывучыць дасканала — дапамог дзесяцігадовы досвед працы на кіруючых пасадах. Вакол сябе лідар стараецца збіраць ініцыятыўных і крэатыўных жыхароў раёна — прызнаецца, што ахвотней за іншых ідуць на кантакт маладыя сем'і.

— Мы акцэнтуюем увагу не толькі на добраўпарадкаванні, хоць і без вырашэння гэтых пытанняў не абыходзіцца, але і на стварэнні згуртаванай супольнасці, якой пад сілу справіцца з любымі задачамі. Напрыклад, мы арганізавалі кірмаш, каб назбіраць грошай для дапамогі бацькам дзіцяці-інваліда, якому патрэбна была аперацыя. Да большасці мерапрыемстваў стараемся прыцягнуць дзяцей, каб з самага ранняга ўзросту ў іх фарміравалася свядомае стаўленне да самакіравання. Тым больш склад жыхароў мікрараёна можна назваць вельмі маладым: на нашай тэрыторыі пражывае практычна сем тысяч дзяцей, — расказвае Мікалай Буйніч.

Вось і да пачатку навучальнага года актывісты КОТГСа Ірына Гудзіліна і Ганна Рэут арганізавалі свята, гасцямі якога стала больш за 300 юных жыхароў раёна. У праграме — творчыя выступленні, гульні ад дзіцячага пакоя «33 вітамінкі», дыскатэка з конкурсамі, фотазона, акваграм, катанне на поні, танцавальны флэшмоб. Пры гэтым за забаўкамі схаваны больш сур'ёзныя выхавальныя задачы: на свяце прысутнічалі супрацоўнікі МНС, а кіналагічны цэнтр зладзіў паказальнае выступленне.

— Наша месцазнаходжанне проста аб'язвае нас супрацоўнічаць з прадстаўнікамі сілавых структур. У нас добра наладжаны кантакт з Ваеннай акадэміяй — тым больш, я сам выхадзец адтуль, з воінскімі часцамі. У планах — запусціць сумесныя праекты са Спартыўным камітэтам Узброеных Сіл. У цэлым, спорт — гэта адзін з тых кірункаў, якія хочацца актыўна развіваць. Мы нават думаем у склад арганізацыі ўключыць людзей, якія будуць займацца толькі гэтымі пытаннямі, — адзначае старшыня КОТГСа.

Мясцовыя жыхары такія імкненні падтрымліваюць. Нават за свае грошы былі га-

товыя пабудоваць стадыён, праўда, заняць аблюбованае месца не дазволілі будаўнічыя нормы. А вось усталяваць шлагбаумы, камеры відэаназірання, уладкаваць клумбы, пабудоваць велагараж за ўласныя сродкі нішто не перашкоджала.

— Людзі разумеюць, напрыклад, што дзіцячая пляцоўка, якая закладзена па праекце, іх не задавальняе. І без лішніх пытанняў збіраюць грошы на тую, якая ім падабаецца. Нельга ўвесь час спадзявацца на бюджэт, ён вырашае першачарговыя задачы, як, напрыклад, будаўніцтва садка. Хочаш жыць лепш на лакальным узроўні — дзейнічай. Але гэта не азначае, што ўсе пытанні мы вырашаем самастойна — цесна ўзаемадзейнічаем і з ЖЭУ №1 жылкамгаса Першамайскага раёна, яго дырэктар Іна Ясінская сама была ў актыве КОТГСа, таму мы добра

адно аднаго разумеем, — заўважыў Мікалай Буйніч.

Ужо двойчы за год КОТГС становіўся лепшым у раёне, а на гарадскім конкурсе адзначылі работу яго кіраўніка. Толькі на суботнік тут выходзіць больш за 400 чалавек. Пакуль інфармацыя пра дзейнасць арганізацыі распаўсюджваецца пераважна праз месенджары і аб'явы, але ў планах запуск рэкламы, у тым ліку і ў грамадскім транспарце. Магчыма, з'явіцца і свой друкаваны орган, а сама арганізацыя будзе зарэгістравана як юрыдычная асоба. Гэта дапаможа больш актыўна прыцягваць да работы КОТГСа спонсараў, якія і цяпер адгукаюцца на прапановы дапамагчы ў арганізацыі свят. Далей, як упэўнены ўсе мясцовыя жыхары, больш...

Дар'я КАСКО. kasko@vviavzda.by

Дэпутат 27-га склікання Мінскага гарадскога Савета, старшыня Пастаяннай камісіі мандатнай, па галоснасці, самакіраванні, правапарадку і міжнародных сувязях Георгій АТАМАНАЎ:

— Ёсць неабходнасць пільнай увагі з боку дзяржорганаў да развіцця грамадскага самакіравання па месцы жыхарства. Каштоўнасць гэтага рэсурсу будзе толькі ўзрастаць, таму патрэбны праграма-мэтавы падыход, які прадугледжвае актыўнае ўключэнне ў справу максімальнай колькасці грамадзян.

Грамадскае самакіраванне бачыцца як стройная сістэма, якая складаецца з калегіяльных (камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ў мікрараёнах, дамавыя або вулічныя камітэты) і аднаасобных (старшыня невялікіх дамоў і пад'ездаў) органаў грамадскага самакіравання, якія выбіраюцца сходамі грамадзян па месцы жыхарства на тэрмін паўнамоцтваў мясцовых Саветаў дэпутатаў чарговага склікання. У гэтай сістэме знойдзецца месца і органам арганізацый жыллёвых і гаражных спажывецкіх кааператываў, таварыстваў уласнікаў жылых дамоў, маладзёжных жылых комплексаў, саветаў інтэрнатаў.

Пра гэта вельмі важна сказаць цяпер, у сувязі з надыходзячымі ў лютым 2018 года выбарамі дэпутатаў мясцовых Саветаў дваццаць восьмага склікання. Ужо сёння неабходна прадумаць пытанні правядзення да гэтага тэрміну сходаў грамадзян па месцы жыхарства і прыняць неабходныя арганізацыйныя меры для фарміравання новых складаў органаў грамадскага тэрытарыяльнага самакіравання на наступныя чатыры гады.

З НІЧЫЙНАГА ДОМА — СТЫЛЬНАЯ ДАЧА

Аб некаторых асаблівасцях выканання Указа №100 у прыгарадным сельсавеце

Гэта памылка — думаць, што ў прыгарадным сельсавеце няма праблем са старымі трухлявымі дамамі. Яны ёсць. Хоць варта ўсё ж адзначыць, што вёскі Лышчыцкага сельсавета Брэсцкага раёна выглядаюць даволі дагледжанымі і прывабнымі. Нават на ўскраінах няма такога запущення, паваленых агароджаў, хацін з дзіравымі стрэхамі, якое можна сустрэць у аддаленых населеных пунктах глыбінкі. Апусцелыя дамы і ўчасткі тут хутка купляюць. Асабліва ў вёсках па дарозе на Брэст.

Але пытанні з нічыйнымі пабудовамі на вялікай тэрыторыі ўсё ж перыядычна ўзнікаюць. Іх даводзіцца вырашаць сельвыканкаму. У 17 вёсках сельсавета пражывае амаль 4700 чалавек. Вядома, аграгарадок Астрэмечва альбо вёска Лышчыцы не параўнаеш з Малымі Сухарэвічамі, у якіх засталася восем пажылых жыхароў. Але нават у вялікіх густанаселеных вёсках, здараецца, сыходзіць з жыцця адзінокі чалавек, а яго жылло застаецца нікому не патрэбным. Альбо сваякі пражываюць надта далёка, каб цікавіцца сельскай нерухомасцю. Што ўжо казаць пра вёскі меншыя? Вось і ў Лышчыцкім сельсавеце за апошнія гады знеслі сем дамоў, а ўчасткі перадалі пад сельгасугодзі. Зараз на тэрыторыі адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі таксама ёсць дамы, якія рашэннем райвыканкама прызнаныя непрыгоднымі для пражывання.

Са старшынёй сельсавета Інай ДЗЯЧЭК накіроўваемся ў вёску Пагубяцічы. Паводле слоў Іны Анатолеўны, тут маем прыклад таго, як населены пункт стаў

пакрысе ажываць, хоць нейкае дзесяцігоддзе таму быў устойлівым кандыдатам на паступовае згасанне.

— Менавіта тады я толькі стала старшынёй, прыехала ў вёску, аглядзелася, — расказвае кіраўнік мясцовай улады. — І выгляд васьмі гэтага закінутага, зарастаючага пустазеллем дома на краі вуліцы наваёў нейкую роспач. З калегамі мы правялі ўсю неабходную падрыхтоўчую работу, сабралі дакументы і прадалі дом з аўкцыёну тады яшчэ па 70-м Указе. Хату купілі брастаўчане Галіна і Віталь Дацкевічы, як аказалася, руплівыя гаспадары, людзі з надзвычай умелымі рукамі. Праз некалькі гадоў Віталь так адрамантаваў, рэканструяваў, перамяніў былую пабудову, што яе стала проста не пазнаць. Гаспадары добраўпарадкавалі двор, разбілі сад, газоны засадзілі кветкамі. І хоць пастаянным іх месцам жыхарства застаецца па-ранейшаму горад, але тут сям'я праводзіць лета, садзяць вялікі агарод. Больш за тое, галава сям'і дапамагае многім аднавяскоўцам вырашаць розныя

тэхнічныя пытанні, бо ўсё ўмее. А імкненне Галіны і Віталія ствараць прыгажосць вакол сябе стала прыкладам для многіх.

Пазней у вёсцы яшчэ адзін дом прадалі з аўкцыёну, а два зусім трухлявыя знеслі, і населены пункт стаў канчаткова не падобным на выміраючую вёску. Хоць тут няма ні крамы, ні іншых аб'ектаў інфраструктуры, але харашэюць дамы, побач з якімі з'яўляюцца дзіцячыя арэлі, цвітуць кветкі, — працягвае Іна Дзячэк.

Нядаўна ў Пагубяцічах яшчэ адзін дом прызнаны нічыйным. Ён стаіць прыкладна пасярэдзіне вёскі. «Пабудова зусім не трухлявая, знесці дом рука не паднімаецца, — разважае старшыня сельсавета. — Тут жа людзі жылі, дзяцей нараджалі, у школу адпраўлялі, радаваліся і сумавалі. Так што пакуль няхай хата пастаіць».

На жаль, прадаць такія дамы танна нельга. Гэта ўжо заканадаўчыя нюансы. Продаж нават нічыйных дамоў, як вядома, магчымы толькі па ацэначным кошыце. Ацэнку праводзіць агенцтва па дзяржаўнай рэгістрацыі і зямельным кадастры. У канчатковы кошт уваходзяць усе выдаткі па ацэнцы, а таксама афармленні дома і ўчастка. Ва ўмовах Брэсцкага раёна атрымліваецца сума не менш за тры тысячы долараў у эквіваленце. Таму пакупнікі знайсці бывае не проста.

Старшыня Лышчыцкага сельсавета Іна ДЗЯЧЭК.

Выходзіць, знесці такі дом можна, а вось прадаць танна — нельга. Але некалькі хат сельвыканкам не спяшаецца разбіраць і зносіць — у спадзяванні, што ўсё ж знойдуцца для іх гаспадары.

На выездзе з Пагубяцічаў мы сустрэлі машыну раённых электрасетак. Брыгада электрыкаў прыступіла да замены лініі электраперадачы на адным з участкаў галоўнай вуліцы вёскі. Праводзіцца планавая замена — як сведчанне таго, што вёска жыве і развіваецца.

Яшчэ адзін пастаянны клопат сельсавета — домаўладанні сезоннага пражывання. Гэта значыць, ушадкі былых гаспадароў, новыя ўласнікі-дачнікі, якія прыязджаюць летам ды на выхадныя. Усяго такіх дамоў па сельсавеце цяпер 456. У адных з іх лепш падтрымліваецца парадак на падвор-

ках, у другіх — горш. Усе ўласнікі атрымалі пісьмы з просьбай наведваць сельвыканкам, каб пакінуць пісьмовае паведамленне аб сезонным пражыванні і абавязальстве падтрымліваць парадак. Трэба сказаць, што такія наведванні і гутаркі многіх стымулююць.

Гаспадары ж дзевяці дамоў, якія прызнаныя непрыгоднымі для пражывання, напісалі заявы з просьбай дазволіць на сваіх участках будаўніцтва новых дамоў. Пасля атрымання дазволу ўсе ўжо прыступілі да будаўніцтва. А мясцовая ўлада праектралюе як тэрміны завяршэння будаўніцтва, так і выкананне абавязальстваў па зносе старых трухлявых дамоў альбо пераводзе іх у нежылое памяшканне.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@vviavzda.by

Брэсцкі раён.

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа 5/2, пом. 1703				
Продавец	ОАО «Завод «Легмаш», Витебская обл., г. Орша, Восточный переулок, 17				
Предмет аукциона					
Месторасположение: Витебская обл., Оршанский р-н, г. Орша					
Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес	
Лот №1					
Здание корпуса 13	Здание административно-хозяйственное	6321 кв. м.	240/С-43392	г. Орша, ул. Ивана Якубовского, 73В	
Составные части и принадлежности: подвал					
Сведения о земельном участке:	кадастровый номер 223650100001013472, общ. пл. 0,1801 га, предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания корпуса 13. Ограничения (обременения): охранный зона сетей и сооружений тепло-снабжения, площадь 0,0653 га				
Склад-арочник отдела сбыта	Здание специализир. складов, торговых баз, баз материально-технич. снабжения, хранилищ	1098,7 кв. м.	240/С-43389	г. Орша, ул. Ивана Якубовского, 73Б	
Сведения о земельном участке:	кадастровый номер 23650100001013471, общ. пл. 0,2344 га, предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания склада-арочника				
Начальная цена с НДС 20%:	513 000,00 белорусских рублей (снижена на 50%)				
Лот №2					
Транспортная проходная	Здание специализированное автомобильного транспорта	491,6 кв. м.	240/С-29588	г. Орша, пер. Восточный 2-й, 15	
Сведения о земельном участке:	кадастровый номер 223650100001014707, общ. пл. 0,2236 га, предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания транспортной проходной				
Начальная цена с НДС 20%:	35 040,00 белорусских рублей (снижена на 50%)				
Лот №3					
Здание гараж-зарядной	Здание специализир. для ремонта и технич. обслуживания автомобилей (в т. ч. автомоб. заправоч. и газонаполнит. станции)	695,7 кв.м.	240/С-29589	г. Орша, пер. Восточный 2-й, 17	
Сведения о земельном участке:	кадастровый номер 223650100001014706, общ. пл. 0,2358 га, предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания гараж-зарядной				
Начальная цена с НДС 20%:	52 800,00 белорусских рублей (снижена на 50%)				
Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, г. Минск, ул. Коллаторная, 11, БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа: ЗАО «Центр промышленной оценки»					
Срок подписания договора купли-продажи:	15 рабочих дней после проведения аукциона				
Условия оплаты предмета аукциона					
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи					
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by					
Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 22.08.2017 г.					
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия					
Дата и время проведения аукциона	18.09.2017 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»				
Дата и время окончания приема документов	14.09.2017 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»				
Контактные телефоны:	+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by				

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона), по поручению государственного предприятия «Минобтопливо» (продавец), проводит открытый аукцион по продаже **линии по производству пеллет (инв. № по бух. учету 205) 2012 г. в. Оборудование белорусского производства на основе пресгранулятора ББ-ДГВ.А/1 (производства РФ, производительность 1,5 т. ч.) с модернизированным узлом прессования. Предмет торгов расположен по адресу: Минская область, Дзержинский район, д. Демидовичи.**

Начальная цена с НДС (20%) – 108 980,29 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 10 898,00 бел. руб.).

Задаток перечисляется на р/с BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ №701 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369, г. Минск, БИК в формате IBAN BPSB2YX, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 №609 (далее — Положение 609).

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) календарных дней с даты заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Организатор торгов имеет право отказаться от их проведения: в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона.

Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель) в течение 3 (трех) рабочих дней со дня их проведения.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в Положении 609, размещенном на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 05.07.2017 г.

Аукцион состоится **18.09.2017 в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **15.09.2017 до 16.00** по указанному адресу.

Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении Мостовским районным исполнительным комитетом торгов в форме конкурса на предоставление права аренды рыболовных угодий, расположенных на территории Мостовского района Гродненской области

№ лота	Наименование предмета торгов	Площадь, га	Тип, класс, категория	Направление деятельности	Срок аренды, лет	Сумма ежегодной арендной платы, рублей	Сумма задатка в размере 20% от суммы ежегодной арендной платы, рублей
1	Право аренды озера Озерянского	41,0	окуново-плотвичный	ведение промыслового рыболовства и организации платного любительского рыболовства	10	188,60	37,70

ОРГАНИЗАТОР – Мостовский районный исполнительный комитет, 231592, Гродненская область, г. Мосты, пл. Ленина, д. 3, контактный телефон (01515) 3 32 58, факс 3 34 54; интернет-сайт: rik@mosty.gov.by

АРЕНДОДАТЕЛЬ – Гродненский областной исполнительный комитет, 230023, г. Гродно, ул. Лермонтова, д. 2, контактные телефоны: (0152) 74 21 42, 74 21 43.

1. Торги состоятся **10 октября 2017 г. в 11.00** по адресу: 231592, Гродненская область, г. Мосты, пл. Ленина, д. 3, каб. 301 (зал заседаний).

2. Для участия в торгах приглашаются юридические лица. Участнику необходимо в адрес организатора представить следующие документы: заявление, в котором указываются сведения о рыболовных угодьях, которые участник торгов желает получить в аренду по результатам торгов; предложения в письменной форме о выполнении условий торгов, запечатанные в отдельном конверте. При этом данные предложения являются окончательными и не могут уточняться в ходе торгов; копия платежного поручения, квитанции или иного документа, подтверждающего внесение задатка; доверенность представителя участника торгов и копия документа, подтверждающего его личность, в случае если заявление подписывается не руководителем участника торгов, либо копия документа, подтверждающего полномочия руководителя участника торгов.

3. Документы, необходимые для участия в торгах, принимаются организатором аукциона по адресу: 231592, Гродненская область, г. Мосты, пл. Ленина, д. 3, каб. 107 с 8.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00 в рабочие дни.

4. Последний день приема документов – **9 октября 2017 г. до 17.00**. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются.

5. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в торгах на расчетный счет № BY79BARB3642520000140000000 в РКЦ №10

в г. Мосты филиала ОАО «Белагропромбанк» ГОУ г. Мосты, ул. Ленина, д. 21, код банка BARBY24457, УНП 500047193, ОКПО 04064103.

6. Торги проводятся в порядке, определенном Правилами ведения рыболовного хозяйства и рыболовства, утвержденными Указом Президента Республики Беларусь от 8 декабря 2005 г. №580 «О некоторых мерах по повышению эффективности ведения охотничьего хозяйства и рыбохозяйственной деятельности, совершенствованию государственного управления ими», Положением о порядке проведения торгов по предоставлению в аренду рыболовных угодий фонда запаса, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 30 мая 2015 года №451 «Об утверждении Положения о порядке проведения торгов по предоставлению в аренду рыболовных угодий фонда запаса».

7. Победителем торгов считается участник, который представит лучшие предложения по выполнению условий конкурса, которые должны отвечать следующим требованиям: сохранение и рациональное использование рыбных ресурсов; восполнение изымаемых рыбных ресурсов с целью сохранения видового разнообразия; предотвращение загрязнения береговых участков рыболовных угодий; осуществление охраны рыболовных угодий; обеспечение вылова рыбы согласно установленным квотам на вылов рыбы; обустройство береговой линии, установка на подъезде к озеру аншлагов, знаков водоохранной зоны и прибрежной полосы, создание благоприятных условий для осуществления платного любительского лова рыбы: установка беседки, туалета, стоянки для автомобилей с твердым покрытием, контейнерной площадки с установкой контейнера (емкости) для сбора мусора, не менее чем по две скамейки и по две кладки для ловли рыбы, обустройство места для костра (по схеме размещения объектов благоустройства территории, согласованной в Гродненском областном комитете природных ресурсов и охраны окружающей среды); расчет планируемых затрат на ведение рыболовного хозяйства в рыболовных угодьях, выручки и рентабельности этой деятельности; предоставление льготных условий на осуществление платного любительского рыболовства для зарегистрированных по месту жительства граждан Куриловичского сельского исполнительного комитета, а так же ветеранам Великой Отечественной войны, инвалидам I и II группы, несовершеннолетним лицам до 16 лет.

8. Организатор торгов вправе отказаться от торгов не позднее, чем за 30 дней до их проведения. Участник торгов имеет право до наступления даты их проведения письменно отозвать заявление.

9. Торги проводятся при наличии двух и более участников торгов.

В случае если при проведении торгов заявление подал только один участник или для участия в нем явился только один участник, а также при соответствии его предложений условиям конкурса, заключение договора аренды рыболовных угодий производится с этим участником на предложенных им условиях.

Участникам, не выигравшим торги, а также в иных случаях, предусмотренных законодательством, задаток возвращается в течение пяти рабочих дней со дня проведения торгов.

10. Возмещение затрат на организацию и проведение торгов, в том числе расходов, связанных с разработкой и представлением участником торгов документации, необходимой для их проведения, осуществляется участником торгов, выигравшим торги, в течение 10 рабочих дней со дня их проведения.

Информация о затратах, указанных в части первой настоящего пункта, порядке и сроках их возмещения в обязательном порядке доводится до сведения участников торгов до начала их проведения.

11. Контактные телефоны: (01515) 3 32 58, 4 14 37, e-mail www.rshpmosty@mail.ru

Извещение об открытом аукционе по продаже права проектирования и строительства объекта в городе Гродно 10 октября 2017 года

№ п/п	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, рублей	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости, рублей
1	г. Гродно ул. Волковича, 15	0,0929	Одноквартирный жилой дом для семьи, воспитывающей детей-сирот, оставшихся без попечения родителей	4109,73	410,97	3 423,7	Снос зданий, сооружений, зеленых насаждений, попадающих под пятно застройки	3 000,0

Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. №462.

На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на земельном участке в г. Гродно, предоставляемом в аренду сроком на 5 лет.

Основные требования по проектированию и строительству объекта и условия предоставления земельного участка указаны в земельно-кадастровой и иной документации, подготовленной для проведения аукциона.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 10 октября 2017 года в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток не позднее 4 октября 2017 года в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый расчетный счет BY24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале №400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АК-ВВВУ21400, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет: заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительно представляется: индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомления с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 57, в рабочие дни с **8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 7 сентября по 4 октября 2017 года.**

Торги в отношении земельных участков проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается состоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан: - внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом расщочки ее внесения); - возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона; - возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по представляемому организатором аукциона счету-фактуре.

Оплата стоимости за право заключения договора аренды земельного участка осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

После внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка Гродненский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Телефон для справок в Гродно **(0152) 72-05-37, 72-05-46.** Адрес сайта: www.grodno.gov.by

СЕЗОН

3 верасня можна збіраць журавіны

Паступова і ва ўсіх рэгіёнах краіны дазваляць нарыхтоўку гэтай дзікарослай ягады.

Летась дзяржава закупіла ў насельніцтва 724,1 тony журавін, яшчэ сотні тон збіраюць у спецыяльных гаспадарках і на плантацыях. Значная колькасць дзікарослай ягады традыцыйна ідзе на экспарт.

Нарыхтоўка журавін сёлета афіцыйна дазволена з пачатку восені. З 1 верасня — у Брэсцкай вобласці, з 2 верасня — у Гомельскай, з 6 верасня — у Гродзенскай, з 8 верасня — у Мінскай і Магілёўскай, з 9 верасня — у Віцебскай вобласці, паведамлілі ў Міністэрстве прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

Збіраць журавіны можна толькі ва ўстаноўленыя тэрміны і па правілах, інакш магчымы буйныя штрафы. Батанікі сёлета не чакаюць рэкордных ураджаў журавін з-за веснавых замаразкаў. Дарэчы, акрамя дзікарослых ягад, меншым чым звычайна можа быць і ўраджай грыбоў.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

Чарніцы кантрабандныя. І радыеактыўныя

Падчас працэдур мыйнага агляду велікагрузнай машыны на пункце пропуску Верхні Церабязоў беларуска-ўкраінскай мяжы спрацавала сістэма радыеактыўнага папярэджання.

Паводле дакументаў, у прыцэпе-рэфрыжэратары знаходзілася 21 тона замарожаных журавін. Але службовыя асобы правярылі груз больш уважліва і пад журавінамі знайшлі тры тony чарніц, якія нідзе не былі ўказаныя. Больш за тое, чарніцы так «фанілі», што электроніка няспынна пасылала сігналы. У Столінскім раённым цэнтры гігіены і эпідэміялогіі ўстанавілі факт забруджвання ягад цэзіем-137, які з'яўляецца адным з самых небяспечных радыенуклідаў.

Аўтамабіль з радыеактыўным грузам вернуты на тэрыторыю сумежнай дзяржавы, а па факце кантрабанды лішніх трох тон груза мыйняй распачаты адміністрацыйны працэс.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yackevich@zviazda.by

БАГАЦЕЕМ НА ЗЯМЛІ НЕ СТАНЕШ...

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Як лічыць Аляксей Уладзіміравіч, каб цалкам задаволіць патрэбы беларусаў у гэтай прадукцыі, дастаткова і адной лініі. Канкурэнцыя на ўнутраным рынку, натуральна, вялікая. Таму ў «Агралізе» вытворчасць вакуумнай агародніны скарацілі са 150 тон да 50. Пакінулі тую колькасць, якая запатрабавана ў пастаянных кліентаў. Яны пры любым раскладзе будуць спажываць прадукт, якасць якога іх задавальняе.

Ваяваць са сваімі канкурэнтамі па бізнесу — апошняя справа, лічыць Аляксей Крапіўка. «Браць» кліентаў трэба якасцю. Не варта трымацца за тое, што састарэла, не карыстаецца ранейшым попытам, трэба рухацца наперад, развіваць іншыя перспектывы кірункі.

У прыватнасці, у верасні гаспадарка адкрывае цэх па квашанні капусы і засолцы гародніны, які ўжо цалкам абсталяваны. Капусы, агуркоў дастаткова, ёсць памяшканне для таго, каб іх захоўваць. Удалося нават знайсці чалавека, які ўжо дваццаць гадоў квасіць капусту па розных, вядомых толькі яму, рэцэптах. І прадукт атрымліваецца — пальчыкі абліжаш.

Акрамя таго, запускаецца цэх па перапрацоўцы мяса, які пакуль будзе працаваць на пакупной свініне, ялавічыне, кураціне. У перспектыве мяркуецца выкарыстоўваць уласную сыравіну: будуюцца дзве фермы для ўтрымання буйной рагатай жывёлы. У планах — адкрыць каўбасны цэх.

— Мяне палохаюць глабальныя маштабы вытворчасці, у мяне заўсёды было імкненне расці не ў шыр, а ў вышыню, — канстатуе Аляксей Уладзіміравіч.

Перш чым прыняць канчатковае рашэнне, ён працяглы час вывучаў тэму. Прышоў да высновы, што трэба вырашчаць жывёлу, каб

мець мяса ўласнай вытворчасці, перапрацоўваць яго, затым заняцца глыбокай перапрацоўкай. І так да бясконцасці — імкнуцца ўверх.

— Аляксей Уладзіміравіч, ці дапамагае вам дзяржава? — пацікавілася ў свайго суразмоўніка.

— Без падтрымкі дзяржавы ў сельскай гаспадарцы цяжка. Летась мы прыраслі 300 гектарами зямлі. І, натуральна, скарысталіся магчымасцю ўзяць у лізінг 5 адзінак тэхнікі, прычым абсталяванне. Працэнты па крэдытах цяпер невысокія. Але на сённяшні дзень у нас няма неабходнасці ў крэды-

таванні. Бо бярэш чужое, а аддаеш сваё. За ўласныя сродкі будземся, развіваемся. Крок за крокам рухаемся наперад.

— А мінеральных угнаенняў дастаткова?

— Некаторыя спажываюць ўпэўнены, што калгасная прадукцыя напханая «хіміяй». Гэта не так. Тона калію, фосфару, аміячнай салетры каштуе вялікіх грошай. І ніхто не будзе дабаўляць іх празмерна. Добра, каб атрымалася ўнесці тое, што прадугледжана нормамі, — адзначае Аляксей Крапіўка. — Нам пашанцавала, што знаходзімца непдалёку ад птушкафабрыкі «Смялявічы-Бройлер», ёсць магчымасць купляць там курыны памёт.

— А якая дзяржаўная падтрымка была б яшчэ дарэчы?

рошчваў раннюю бульбу. Гэта была задумка бацькі, які не хацеў, каб сын вырастае абібокам. Адпрацаваўшы сезон, юны бізнесмен атрымаў нядрэжныя грошы, якіх хапіла на цэлы год. «Прывычка працаваць на зямлі фарміравалася з дзяцінства. Нават калі ездзіў на лета ў Таганрог да бабулі, не сядзеў склаўшы рукі», — прызнаўся ён.

Бацька Аляксея — Уладзімір Аляксандравіч Крапіўка — таксама кіраўнік сялянска-фермерскай гаспадаркі, якая суседнічае з сынавай. Паважаны і аўтарытэтны чалавек, спецыяліст, адным з першых пачаў вырошчваць у Беларусі кавуны, новыя сарты проса, якія завёз з-за мяжы. Ён аўтар некалькіх навуковых кніг, кантактуе са свяціламі сельскагаспадарчай навукі, вучонымі, селекцыянерамі. Малодшая сястра Аляксея па адукацыі аграном, працуе ў гаспадарцы бацькі.

Жонка Аляксея Крапіўкі працавала ў сферы жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Цяпер у дэкрэце, сям'я чакае папаўнення. Першы сыноч Глеб, яму сем гадоў. Сям'я хутка пераедзе ў свой дом. Яго будаўніцтвам кіравала гаспадыня. Так бы мовіць, была і брыгадзірам, і прапрабама.

— Вы шчаслівы чалавек: пабудавалі дом, нарадзілі сына і дрэва, відаць, пасадзілі?

— Не адно, а некалькі дзясяткаў. У прынцыпе, я задаволены, работа ёсць, на жыццё хапае. Але лічу, што шчасце не залежыць ад колькасці грошай. Шчасце — гэта навук. Калі навучыўся ім кіраваць, то будзеш шчаслівы. Трэба асэнсоўваць: калі здаровы ты, жывы бацькі, ёсць сям'я, любімая справа, якая дае матэрыяльныя рэсурсы, гэта і ёсць шчасце, — адказвае Аляксей Крапіўка.

— Цікавіцца ваш сыноч бізнесам бацькі? Магчыма, калі вырасце, стане памочнікам?

У адказ Аляксей смяецца: «Сына заўсёды хвалюе, колькі ў мяне працуе людзей. І кожны раз кажа: трэба, каб было больш. Відаць лічыць, чым больш работнікаў, тым мацнейшы бацька»...

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
lazovskaya@zviazda.by
Фота Надзеі БУЖАН.

— З боку дзяржавы не хапае абароны айчыннага вытворцы. У сеткавых крамах бульба з Германіі, Галандыі каштуе, умоўна, долар за кілаграм, а беларуская, не горшая па якасці, — 30 капеек. Лічу, што гэта не зусім правільна.

...Падчас размовы ў кабінет адзін за адным заглядваюць маладыя супрацоўнікі.

— У нашым калектыве 60 чалавек. Большасць ад 25 да 40 гадоў. Але ёсць і людзі сталага ўзросту: ветурач, галоўны інжынер. Гэта спецыялісты высокага ўзроўню, з вялікім жыццёвым і прафесійным вопытам, у якіх самому можна павучыцца. На іх месца не паставіш маладога. Так што спісваць з карабля знатакоў свайго справы — гэта глупства.

Сам Аляксей Крапіўка закончыў юрыдычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Але замест кар'еры прафесійнага юрыста перавагу аддаў сельскай гаспадарцы. Яшчэ студэнтам трэцяга курса ён увесь свабодны час прападаў на палях: яго бацька адзінаццаць гадоў узначальваў былы сельскагаспадарчы кааператыв «Пліскі» ў Смялявіцкім раёне. На зямлі працавалі яго дзяды, прадзеды. Так што, як кажуць, покліч крыві і гены перасілілі. Дзесьці з сёмага класа школьнік «валодаў» кавалкам зямлі каля вёскі Юзафова, дзе вы-

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
ГАЗЕТА ДЛЯ ВІБАРЫЧКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказы за выпуск: КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: ГЕРАСІМОВІЧ С.М., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; АСКЕРКА Ю.В., адказны сакратар Савета па ўзаемадзейнічэнні органаў мясцовага самакіравання пры Савете Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; НАВУМЕНКА А.В., старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М.Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;

e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 5 верасня 2017 года.

■ Акцэнт на здароўе

Роды... у новым фармаце

Самыя сучасныя тэхналогіі ў галіне акушэрства, гінекалогіі, педыятрыі, неанаталогіі, медыцынскай генетыкі — у РНПЦ «Маці і дзіця»

■ Асаблівасці захворвання

КОЛЬКІ ПРЫЧЫН У РАКУ СТРАЎНІКА?

Гэта захворанне можа справакаваць няправільнае харчаванне, апёкі страўніка і стравы вода (не піце надта гарачы чай!), курэнне і злоўжыванне алкаголем. Павышаюць верагоднасць спадчынная схільнасць і перанесеныя аперацыі на гэтым органе.

Што да харчавання, то ў першую чаргу тут варта звярнуць увагу на лішак салёнай і вэнджанай ежы ў рацыёне. Вядома таксама, што нітраты, паступаючы ў наш арганізм, павышаюць канцэнтрацыю нітрытаў, а гэта ўжо самыя што ні ёсць канцэрагенныя рэчывы. Раздражняе слізістую і моцны алкаголь. Павышае рызыку ўзнікнення раку страўніка і рэдкае ўжыванне гародніны, фруктаў, наогул прадуктаў, багатых на вітаміны А, Е, С, харчовыя валокны.

Акрамя таго, анкалогія ўзнікае ў першую чаргу там, дзе ўжо ёсць нейкія хранічныя змяненні, у гэтым выпадку там, дзе пашкоджана слізістая, ёсць той жа гастрыт. Звязаны ён пераважна з бактэрыяй *Helicobacter pylori*, якую адносяць да канцэрагенаў, але найбольш небяспечны хранічны атрафічны гастрыт з кішэчнай метаплазіяй — гэта запаленне, якое ў кожнага дзясятага хворага заканчваецца анкалогіяй. Частка паліпаў страўніка — жалезістыя і адэнэматычныя — таксама маюць высокі патэнцыял пераходу ў рак і таму абавязкова выдаляюцца. Нярэдка праблема ўзнікае і на фоне язвы, таму ўсе хворыя з такім дыягназам павінны дасканала і рэгулярна назірацца, штогод праходзіць фібрагастрадуадэнаскапію з выкананнем біяпсіі.

Вядома, што ў сваякоў пацыентаў з ракам страўніка рызыка развіцця злаякаснай пухліны вышэй больш як у тры разы. У такіх пацыентаў часцей выяўляюцца і перадракавыя змяненні: пагроза атрафічнага гастрыту або кішэчнай метаплазіі слізістай абалонкі страўніка прыкладна ў два разы вышэйшая, чым у тых, хто не мае хворых сваякоў.

— Пацыенты, у якіх выяўляецца злаякаснае захворванне страўніка, скардзяцца на агульную стомленасць, зніжэнне або адсутнасць апетыту, боль у страўніку, адчуванне цяжару за грудзічнай падчас ежы, зніжэнне вагі, — расказвае **урач-рэнтгенолаг 11-й гарадской паліклінікі Мінска Міраслава САУТА**. — У такіх выпадках неабходна тэрмінова звяртацца да ўрача. Важным момантам застаецца лячэнне *Helicobacter pylori*-інфекцыі, якое праводзіцца па стандартных схемах. Тэрапія ўключае не менш за два антыбактэрыяльныя прэпараты, прэпарат з групы інгібітараў пратоннай помпы, у некаторых выпадках прызначаецца прэпарат вісму. Звычайна лячэнне працягваецца 14 дзён. Праз 4—8 тыдняў прапануецца прайсці 13С-дыхальны тэст або ззафагагастрадуадэнаскапію. Пасляховае выдаленне *Helicobacter pylori* значна зніжае рызыку развіцця раку, аднак не выдаляе яе поўнасцю, калі ўжо развіліся атрафія, кішэчная метаплазія або дысплазія.

Атрафічны гастрыт, кішэчная метаплазія і дысплазія слізістай абалонкі страўніка лічацца перадракавымі змяненнямі. У такіх выпадках рэкамендуецца назіранне за станам слізістай для выяўлення анкалогіі на самай ранняй стадыі. Патрабуецца рэгулярнае (ад аднаго разу ў паўгода да аднаго разу ў тры-пяць гадоў) правядзенне ФГДС з біяпсіяй

Каэфіцыент нараджальнасці дасягнуў летась 12,4 на 1000 жанчын. Гэта лічыцца даволі добрым паказчыкам, аднак, на жаль, ён будзе зніжацца — у рэпрадуктыўны ўзрост уваходзіць нешматлікае пакаленне 1990-х. А новая моладзь да таго ж усё пазней бярэ шлюб, адкладае нараджэнне першынец і наступных дзяцей, ды і усё больш з'яўляецца тых, для каго сям'я ў традыцыйным разуменні не першачарговы прырытэт. Спецыялісты адзначаюць, што рэпрадуктыўныя ўстаноўкі трэба мяняць.

Чым больш нарадзілася дзяцей і чым ніжэйшая дзіцячая смяротнасць, тым вышэйшая чаканая працягласць жыцця. Паказчык дзіцячай смяротнасці пры гэтым сёння такі, што Беларусь займае трэцяе месца ў свеце. На ўзроўні развітых краін і мацярынская смяротнасць (летась зарэгістравана два такія выпадкі, прычым не звязаныя нават з акушэрствам).

— Родадапамога традыцыйная ва ўсіх краінах, — тлумачыць **начальнік галоўнага ўпраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Алена БОГДАН**. — У шэрагу краін на наступны дзень пасля родаў жанчына адпраўляецца дадому. Што ёсць у нас і чаго няма ў іх — гэта дародавыя кансультацыі. Вядзенне цяжарнасці даступнае ў нас нават для грамадзян з прыгранічных тэрыторый. 5-ы, 6-ы радзільныя дамы ствараюць сёння ўмовы для камфортнага знаходжання пацыентак — з даступам сваякоў у палату, прысутнасцю на родах. Мы стварылі рознаўзроўневую сістэму аказання медыцынскай дапамогі, і тая ж Расія ідзе следам.

На кожным узроўні — свае паказанні для шпіталізацыі. У краіне 107 устаноў аховы здароўя аказваюць меддапамогу маці і дзецям. Чацвёрты, самы высокі ўзровень, прадстаўляе Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр «Маці і дзіця», куды накіроўваюцца пацыенткі з рознымі рызыкамі, з цяжкай экстрагенітальнай паталогіяй, калі гэта заўчасныя роды на тэрміне ад 22 да 28 тыдняў, цяжарныя, якія перанеслі трансплантацыю ныркі, печані, з цяжкімі гістоза-

Абсервацыйнае аддзяленне РНПЦ «Маці і дзіця».

У якім раёне немаўлят багата?

Нараджальнасць у Дзяржынскім раёне — адна з самых вялікіх па краіне, 13 дзяцей на 1000 жанчын. Як адзначаюць у Дзяржынскай цэнтральнай раённай бальніцы, у апошнія гады расце і колькасць родаў без ускладненняў. Калі ў 2013-м кожныя 8—9-я роды былі з трэцім або наступнымі дзецьмі, то цяпер гэта кожныя 5—6-я. У раёне — каля 600 шматдзетных сям'яў. За 5 гадоў колькасць абортў знізілася ўдвая, у тым ліку дзякуючы арганізаванай рабоце па перадаборным кансультаванні з дапамогай штатных псіхатэрапеўтаў і псіхологаў. Зніжаецца тут і колькасць сям'яў з бясплоднасцю: 5 гадоў таму ў кожнай пятай сям'і былі праблемы з зачатцем, а цяпер гэта кожныя 7—8-я.

мі, парушэннем згусальнасці крыві, пасля працяглага лячэння бясплоднасці і дапаможных рэпрадуктыўных тэхналогій. Апошняму кірунку ўдзяляецца асаблівая ўвага: у цэнтры назіраюцца сямейныя пары, у якіх цяжарнасць не наступае на працягу года і болей, што і называецца, уласна кажучы, бясплоднасцю. Колькасць такіх пар не расце, мяркуюцца, што каля 15 працэнтаў сямейных пар сутыкаюцца з цяжкасцямі зачатця. Магчымасцяў дапамагчы ў такіх сітуацыях няма, гэта далёка не толькі экстаркарпальнае апладненне.

Большасць немаўлят з экстрэмальна нізкай вагой ад 500 г да 1 кг з усёй краіны знаходзяцца менавіта тут, хоць і ў некаторых рэгіянальных установах ёсць магчымасці для выходжвання — інкубатары, апараты штучнай вентыляцыі лёгкіх, лекавыя сродкі.

— Высокатэхналагічнае абсталюванне дазваляе праводзіць экспрэс-дыягностыку не толькі ў жанчын, але і ў нованароджаных, якім патрэбны мікраметоды для правядзення біяхімічнага аналізу крыві, — расказвае падчас своеасаблівай экскурсіі **дырэктар цэнтра Канстанцін ВІЛЬЧУК**. — Вось апарат, які праводзіць 28 даследаванняў за

20 хвілін адначасова для 20 пацыентаў. У нас 21 апарат ультрагукавой дыягностыкі, у тым ліку ультрасучасныя...

У аддзяленні для пацыентак з цяжкай экстрагенітальнай паталогіяй — захворваннямі сардэчна-сасудзістай сістэмы, у тым ліку артэрыяльнай гіпертэнзіяй, парокмі сэрца (аперыраванымі і неаперыраванымі), цукровым дыябетам, хваробамі шчытападобнай залозы, крыві, мочавыдзяляльнай сістэмы і інш. — можна ўбачыць спецыяльныя прыборы з манітора-мі. Карыстацца імі здольны не толькі медработнік, але і сама цяжарная, якой неабходна вызначыць артэрыяльны ціск і некаторыя іншыя паказчыкі.

У адной з палат — жанчына са Слуцка (больш за палову цяжарных у цэнтры «Маці і дзіця» — з рэгіёнаў). Нягледзячы на парок сэрца, у 2009 годзе яна нарадзіла тут дзяўчынку вагой 3900 г, а цяпер вось «прыйшла па хлопчыка», мяркуюмая вага якога таксама блізка да той жа лічбы. Побач — пацыентка з Жодзіна з цяжкім цукровым дыябетам. Папярэднія спробы вынасіць дзіця аказаліся няўдалымі, але гэта спроба павінна завяршыцца поспехам, бо цяжарнасці ўжо 30—31 тыдзень. Мама падключана да прыбора,

Студэнцкіх сям'яў малавата

Дзякуючы магчымасцям планавання сям'і, кантрацэпцыі, а таксама перадаборнаму кансультаванню з удзелам псіхалагаў і псіхатэрапеўтаў колькасць абортў год ад году зніжаецца. Хоць на думку **кіраўніка грамадскага аб'яднання «Матуля» Веранікі СЯРДЗЮК** тут яшчэ шмат работы: «Перадаборным кансультаваннем мы займаемся з 2011 года, калі разам з Міністэрствам аховы здароўя быў праведзены пілотны праект у шасці жаночых кансультацыях Мінска. Вопыт быў станоўчы, і таму вось ужо тры гады, як на заканадаўчым узроўні замацавана прадстаўленне жанчыне, якая ідзе на аборт, магчымасці псіхалагічнага кансультавання, а ўрачы тым часам атрымалі права адмовіцца ад правядзення такога ўмяшання. Дарэчы, горадам, дзе адмовіліся рабіць

аборт усе ўрачы, стаў Лагойск. Летась зарэгістравана 23 тысячы абортў, аднак такую лічбу можна лічыць зніжанай, бо прыватныя цэнтры не заўсёды паведамляюць гэтыя даныя. Разам з тым у камерцыйных медцэнтрах таксама ўжо з'явілася магчымасць правядзення перадаборнага кансультавання з прыцягненнем валанцёраў.

На аборт, як правіла, ідуць жанчыны ва ўзросце пасля 26 гадоў, у партнёрскіх стасунках, з адным або двума дзецьмі. Гэта азначае, што ў нашым грамадстве існуюць моцныя ўстаноўкі на аднаго-двух дзяцей. Большасць нашых сям'яў выходзяць адно дзіця. Неабходна ўплываць на моладзь, падтрымліваць студэнцкія сям'і, якіх у нас сёння па краіне ўсяго... 400. Спадзяёмся, тут дапаможа новая ініцыятыва Беларускага саюза жанчын».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении торгов в виде открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, принадлежащего УП «Могилевская межрайбаза»

Лот № 1: Капитальное строение с инв. № 730/С-16052 – Магазин, площадью 159,4 кв. м, расположено по адресу: Могилевская обл, Кричевский р-н, г. Кричев, ул. Ващилы, фундамент – кирпичный, стены и перегородки – кирпичные, перекрытие – ж/бетонное, крыша – ж/бетонная. Сведения о земельном участке: земельный участок с кадастровым номером 724050100001006406 (право постоянного пользования), площадью – 0,0494 га, назначение: земельный участок для размещения объектов розничной торговли, расположен по адресу: Могилевская обл, Кричевский р-н, г. Кричев, ул. Ващилы.

Начальная цена продажи: 8999,00 белорусских рублей с учетом НДС; Сумма задатка 899,90 бел. рублей

Продавец	УП «Могилевская межрайбаза», УНП 700188685, г. Могилев, пр-т Димитрова, 31а
Расчетный счет для перечисления задатка	Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, МФО ВИС банка BPSB2X
Дата, время и место проведения аукциона	Аукцион проводится 10 октября 2017 года в 12.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки». Последний день подачи заявок и внесения задатка: 9 октября 2017 года до 15.00
Срок и условия оплаты приобретенного с аукциона имущества	В течение 5 рабочих дней со дня подписания протокола аукциона с победителем заключается договор купли – продажи. Оплата производится в течение 10 рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи.

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагаются следующие документы: – юридические лица Республики Беларусь – копию свидетельства о гос. регистрации, копии учредительных документов, копию документа, подтверждающего постановку на учет в налоговом органе; – индивидуальные предприниматели Республики Беларусь – копию

свидетельства о гос. регистрации и документа, подтверждающего постановку на учет в налоговом органе; – физ. лица – паспорт, представителю физ. лиц и индивидуальных предпринимателей – паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально; – иностранные юридические лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; – иностранные индивидуальные предприниматели – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; – представители

иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованную в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Условие – наличие не менее 2-х участников. Единственный участник имеет право приобрести объект по начальной цене, увеличенной на 5%.

Участник, выигравший торги, возмещает затраты на организацию и проведение аукциона, в соответствии со счет-фактурой, которые подлежат уплате в течение 3 рабочих дней после проведения аукциона.

Дополнительную информацию можно получить по тел.: (8-0222) 72-41-14, 8-029-624-26-25, 8-044-738-18-99

Острошицкий сельский исполнительный комитет (организатор аукциона) извещает о проведении 11 октября 2017 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Ограничения в использовании, инфраструктура	Начальная цена (бел. рублей)	Размер задатка (бел. рублей)	Расходы по изготовлению документации (бел. рублей)
1	д. Чуденичи, ул. Осенняя, д. 14 кадастровый номер 623286308101000477	0,1201	Новый район индивидуальной застройки. Сети в стадии проектирования	7 000,00	700,00	1 672,09
2	д. Чуденичи, ул. Дружная, д. 18 кадастровый номер 623286308101000482	0,1254	Новый район индивидуальной застройки. Сети в стадии проектирования	7 000,00	700,00	1 571,29
3	д. Ковалевщина, ул. Центральная, д. 14 кадастровый номер 623286302101000023	0,1499	Участок в населенном пункте. Имеется электрификация и водоснабжение	7 000,00	700,00	1637,02

Дата, время и место проведения аукциона: 11 октября 2017 в 10.00 по адресу: Логойский район, аг. Острошицы, ул. Центральная, д. 8, Острошицкий сельский исполнительный комитет.

Прием документов: ежедневно с 8.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) по 05.10.2017 включительно; к заявлению прилагается квитанция об оплате задатка и копия личного паспорта.

Задаток перечисляется на расчетный счет BY37AKBB36006191411050000000 в ОАО АСБ «Беларусбанк», БИК АКBBVY2X УНН 600537220 код платежа 04901, получатель – Острошицкий сельский исполнительный комитет.

Условия: победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона.

Контакт. тел.: (801774) 57 6 21, 57 6 35, 57 6 36; (+37529) 644 48 86

Извещение о проведении повторного аукциона			
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа 5/2, пом. 1703		
Продавец	ОАО «Минскагротранс», г. Минск, ул. Бабушкина, 29, п/у Колядичи		
Предмет аукциона			
Объекты недвижимого имущества, реализуемые одним лотом, расположенные по адресу: Гомельская обл., Рогачевский р-н, г. Рогачев, ул. Кирова, д. 28А, в составе:			
Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер
1. Административно-бытовой корпус	Здание неустановленного назначения (незавершенное законсервированное здание степенью готовности 85%)	331,8 кв. м	322/U-25902
2. Арочник с ремматрской	Здание специализированное автомобильного транспорта	1123,8 кв. м	322/C-19985
3. Склад запасных частей	Здание специализированное автомобильного транспорта	200,6 кв. м	322/C-19986
4. Одноэтажное кирпичное здание туалета	Здание нежилое	2,8 кв. м	322/C-19993
<p>5. Подземные сети канализации связи, протяженность 837,09 м, инв. номер 322/C-19992. 6. Ограждение, состоящее из забора из железобетонных плит протяженностью 458,68 м, забора из металлической сетки протяженностью 24,84 м, металлическими воротами, инв. номер 322/C-19989. 7. Воздушная линия 0,4 кВт с трансформаторной подстанцией, инв. номер 322/C-19994. 8. Хозяйственно-фекальная подземная канализационная сеть протяженностью 279,0 м, инв. номер 322/C-19991. 9. Хозяйственно-питьевая подземная водопроводная сеть (основной водопровод В1 – по ул. Транспортной, протяженностью 204,41 м с водопроводом В2 – врезка в водопровод В1, протяженностью 204,47 м), инв. номер 322/C-19990. 10. Подземная дорога из песчаногравийной смеси с бордюром длиной 240,11 метров, площадью 2695,0 кв. м, инв. номер 322/C-19987</p>			
Сведения о земельном участке:	Земельный участок, общ. 2,0337 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания производства		
Начальная цена с НДС 20 %:	167 634,39 белорусских рублей (снижена на 50%)		
<p>Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с №BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки»</p>			
Срок подписания договора купли-продажи:	15 рабочих дней после проведения аукциона.		
Условия оплаты предмета аукциона			
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнуто договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано газете «Звезда» 12.08.2017 г.			
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия			
Дата и время проведения аукциона	25.09.2017 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Дата и время окончания приема документов	21.09.2017 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».		
Контактные телефоны	+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by		

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельоблстрой» (продавец) извещает о проведении 6 октября 2017 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Пневмонагнетатель BMS Worker №1 (с шлангами 100 м, с гасителем), инв. №683, 2010 г. в., состояние рабочее. Местонахождение: г. Гомель, ул. Борисеко, 8	21 840,00	1 092,00
2	Мобильный автоматизированный растворобетонный узел БМУЛГФ.000115М, инв.2328, 2012 года выпуска, производительность по бетону до 15 м³/час. Местонахождение: г. Добруш, ул. Полевая, 4	53 160,00	2 658,00
3	Автомобиль КАМАЗ 53229 ABS7, инв. №10306, 2006 г. в., рег. №АА 6111-3, тип ТС – грузовой специальный автобетоносмеситель, технически неисправен. Местонахождение: г. Добруш, ул. Полевая, 4. Нагреватель дизельного непрямого нагрева KROLL MA-55, инв. №5490, 2013 года ввода в эксплуатацию, технически неисправен. Местонахождение: г. Гомель, ул. Борисеко, 8. Машина затирочная Pro 600x Honda GX 120 с дисками затирочными, инв. №689, 2010 года ввода в эксплуатацию, технически неисправна. Местонахождение: г. Гомель, ул. Борисеко, 8	12 960,00	648,00
4	Автомобиль MAZ 6422 А8 330, инв. №10300, 2008 г. в., рег. №АЕ 0559-3, тип ТС – грузовой седельный тягач, технически не исправен. Местонахождение: г. Добруш, ул. Полевая, 4	21 840,00	1 092,00
5	Полуприцеп бортовой MAZ 938660 044, инв. №10511, 2008 г. в., рег. № А 3205 А-3, тип ТС – полуприцеп бортовой, технически не исправен. Местонахождение: г. Добруш, ул. Полевая, 4	5 880,00	294,00
6	Автомобиль GAZ-53 ВМШ 3.6 КО 503Б, инв. №10010, 1987 г. в., рег. №АЕ 6949-3, тип ТС – грузовой специальный цистерна, состояние рабочее. Местонахождение: г. Добруш, ул. Полевая, 4	6 120,00	306,00

Продавец: ОАО «Гомельоблстрой», г. Гомель, ул. Малайчука, 12, конт. тел.: 8 (044) 769-19-61, 8 (0232) 58-43-11 – Яроцкая Людмила Николаевна. **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо:** 1) Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»):** р/с BY34ВАРВ30122093700130000000, БИК ВАРВВY23912, Филиал ОАО «Беларгипромбанк» ГОУ, УНП 400071204, ОКПО 285728963000, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2) Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **6 сентября 2017 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. **Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 4 октября 2017 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения.** В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором торгов** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи **в течение 10 (десяти) рабочих дней** и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденное Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 №16 (в ред. Постановления Совмина от 12.07.2013 №607). Подробное извещение опубликовано в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета») от 11.05.2017 г. №52 (20884), 30.05.2017 г. №60 (20892), 11.04.2017 г. №42 (20874). **Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62. Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы»**

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельоблстрой» (продавец) извещает о проведении 18 сентября 2017 года открытого повторного аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Полуприцеп РМТ-20, 2010 г. в., рег. №2921 АА-3, инв. №967, тип ТС – полуприцеп специальный цистерна (цементовоз), г/п – 22 т, количество осей – 2, самозагрузка, состояние хорошее. Местонахождение: г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7	13 026,00	651,30
2	Экскаватор-погрузчик LiuGong CLG 766, 2008 г. в., рег. № ЕА 2067, зав. № D00086, инв. № 6464, тип ТС – экскаватор-погрузчик колесный, объем ковша 1,0 м. куб., общий вес 8 000 кг, технически неисправен, состояние условно-пригодное. Местонахождение: г. Гомель, ул. Борисеко, 8	20 520,00	1 026,00
3	Рама лесопильная вертикальная одноэтажная Р63-4Б, инв. №905, 2009 года ввода в эксплуатацию. Местонахождение: г. Жлобин, ул. Ленинградская, 7	8 049,60	402,48
Местонахождение: Добрушский р-н, г. Добруш, ул. Полевая, 4. Информация о земельном участке: лот № 4, 5, 6 расположены на земельном участке с кадастровым номером 321250100003000066 площадью 4,9333 га (право постоянного пользования). В стоимость лота №4, 5, 6 входят расходы, связанные с созданием земельного участка под обслуживание указанных лотов			
4	Капитальное строение с инв. № 311/С-47026, площадью 394,0 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад инв. №2246. Капитальное строение с инв. № 311/С-179, площадью 22,0 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад. Ограждение железобетонное (инв. по бух. уч. №2253) длиной 299,28 м. п. Земельный участок под объект продажи будет выделен согласно законодательству РБ, площадь выделяемого земельного участка ориентировочно составит – 2,3788 га	22 021,24	1 101,06
5	Капитальное строение с инв. № 311/С-25529, площадью 336,1 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад материальных ценностей. Ограждение железобетонное (инв. по бух. уч. №2253) длиной 130,59 м. п. Земельный участок под объект продажи будет выделен согласно законодательству РБ, площадь выделяемого земельного участка ориентировочно составит – 0,3170 га	22 374,78	1 118,74
6	Капитальное строение с инв. № 311/С-52, площадью 61,7 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад. Ограждение железобетонное (инв. по бух. уч. №2253) длиной 51,97 м. п. Земельный участок под объект продажи будет выделен согласно законодательству РБ, площадь выделяемого земельного участка ориентировочно составит – 0,0792 га	4 801,66	240,08

Продавец: ОАО «Гомельоблстрой», г. Гомель, ул. Малайчука, 12, конт. тел.: 8 (044) 769-19-61, 8 (0232) 58-43-11 – Яроцкая Людмила Николаевна. **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо:** 1) Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»):** р/с BY34ВАРВ30122093700130000000, БИК ВАРВВY23912, Филиал ОАО «Беларгипромбанк» ГОУ, УНП 400071204, ОКПО 285728963000, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2) Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **6 сентября 2017 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. **Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 15 сентября 2017 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения.** В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором торгов** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи **в течение 10 (десяти) рабочих дней** и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденное Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 №16 (в ред. Постановления Совмина от 12.07.2013 №607). Подробное извещение опубликовано в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета») от 11.05.2017 г. №52 (20884), 30.05.2017 г. №60 (20892), 11.04.2017 г. №42 (20874). **Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62. Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы»**

СВЕДЕНИЯ О РЕЗУЛЬТАТЕ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «ЛЕТА З СОСА-COLA!»

Наименование Рекламной игры: «Лета з Coca-Cola!» (далее — Рекламная игра).

Организатор Рекламной игры: Производственное унитарное предприятие «Кока-Кола Бевриджиз Белоруссия» (зарегистрированное 17 марта 2014 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №100373962; УНП 100373962).

Местонахождение Организатора Рекламной игры: 223056, Республика Беларусь, Минский район, д. Колядичи, 147/2.

Сроки проведения Рекламной игры: начало — 26 июня 2017 г., окончание — 13 сентября 2017 г.

Рекламная игра «Лета з Coca-Cola!» зарегистрирована в Министерстве антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь, свидетельство о государственной регистрации №3034 от 20 июня 2017 г.

Республика Беларусь. Призовой фонд Рекламной игры был разыгран не в полном объеме. Неразыгранные призы остаются в распоряжении Организатора Рекламной игры.

В Рекламной игре приняли участие 20 673 (двадцать тысяч шестьсот семьдесят три) участника.

Результаты проведения Рекламной игры «Лета з Coca-Cola!» с указанием полного списка победителей приведены на сайте www.zviazda.by.

По вопросам проведения Рекламной игры обращайтесь по телефону (017) 2-100-100 с 9.00 до 17.30 в рабочие дни с 26 июня 2017 г. по 13 сентября 2017 г.

ВНИМАНИЕ! В номере 167 (28531) от 31 августа 2017 года при публикации правил рекламной игры «**Всегда вместе со Сбербанком**» допущена неточность в указании адреса сайта для регистрации участников игры.

Правильный адрес — www.bps-sberbank.by/game.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры «Всегда вместе со Сбербанком» №3080 от 28.08.2017 года выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь. УНП 191720959

Сорочинский сельский исполнительный комитет сообщает о продаже земельных участков в частную собственность граждан

	ЛОТ №1	ЛОТ №2
Дата, время и место проведения	10 октября 2017 года в 10.00 в здании Сорочинского сельисполкома д. Сорочино	
Место, дата и время начала и окончания приема заявлений, прилагаемых документов	Заявления принимаются с 7 сентября 2017 года до 5 октября 2017 года включительно с 8.00 до 17.00 в рабочие дни в здании Сорочинского сельского исполнительного комитета по адресу: Витебская область, Ушачский район, д. Сорочино. Граждане представляют паспорт гражданина РБ, его ксерокопию и квитанцию об уплате задатка. Телефоны: 5-27-92, 5-39-31, (8-029) 183-08-66, (8033) 324 25 26	
Наименование объекта	Земельный участок	
Целевое назначение	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	
Месторасположение	Витебская область, Ушачский район, д. Лесневщина (участок №1)	Витебская область, Ушачский район, д. Лесневщина (участок №2)
Характеристика земельного участка	Граница земельного участка примыкает к озеру Яново	Граница земельного участка примыкает к озеру Яново
Кадастровый номер	224986012101000062	224986012101000063
Площадь земельного участка (га)	0,2488	0,2500
Начальная цена, руб.	1500,00	1500,00
Размер задатка, руб.	150,00 рублей уплачивается при подаче заявления на регистрацию участника аукциона. Получатель: Сорочинский сельский исполнительный комитет, р/с ВУ25АКВВ36413280614512300000 ф-п 216 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК банка АКВВВУ21216, г. Полоцк. УНП 300007045, код платежа 04901	
Условия продажи объекта	1892,60 руб. + затраты за опубликование объявления	1762,17 руб. + затраты за опубликование объявления

Извещение о проведении аукциона по продаже в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

Дата, время, место проведения аукциона	6 октября 2017 г. в 10.00 в здании Поставского райисполкома (г. Поставы, пл. Ленина, 25, 4-й этаж, малый зал)						
Адреса, площади, кадастровые номера земельных участков, начальная цена	№ лота	Адреса участков	Площадь, га	Кадастровый номер	Наличие ограничений в использовании	Начальная цена, руб.	Сумма подлежащих возмещению организатору аукциона расходов на его проведение
	1	Воропаевский сельисполком Витебская обл., Поставский р-н, д. Макарица, ул. Набережная, 6А	0,2321	224085409101000046	Расположение на природных территориях, подлежащих специальной охране (в водоохранной зоне реки, водоема) — оз. Белое и в охранных зонах электрических сетей напряжением до 1000 В	3000,00	1856,10
	2	Воропаевский сельисполком Витебская обл., Поставский р-н, д. Макарица ул. Набережная, 6Б	0,2218	224085409101000047	Расположение на природных территориях, подлежащих специальной охране (в водоохранной зоне реки, водоема) — оз. Белое и в охранных зонах электрических сетей напряжением до 1000 В	3000,00	1753,08
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельных участков для проведения аукциона	— в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола аукциона внести плату за земельный участок и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с их изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для их проведения, формирования земельных участков, в т. ч. государственной регистрации; — в течение двух месяцев со дня утверждения протокола аукциона в установленном порядке обратиться за государственной регистрацией прав, ограничений прав на земельный участок; — получить в установленном порядке техническую документацию и разрешение на строительство многоквартирного жилого дома; — приступить к занятию земельного участка в течение года со дня государственной регистрации земельного участка, возникновения права на него в соответствии с целью и условиями его предоставления (начать строительство).						
Порядок осмотра на месте земельного участка	В рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по мере обращений лиц, заинтересованных в участии в аукционе. Обращаться в землеустроительную службу Поставского райисполкома: г. Поставы, пл. Ленина, 25, 1-й этаж, каб. 11						
Перечень документов, которые необходимо представить участникам аукциона до его начала	— заявление на участие в аукционе (бланк можно получить и заполнить непосредственно в землеустроительной службе); — квитанция об уплате задатка; — ксерокопия стр. 25, 31, 32, 33 общегражданского паспорта без нотариального засвидетельствования; — представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность.						
Место, дата и время начала и окончания приема заявлений	г. Поставы, пл. Ленина, 25, здание Поставского райисполкома, 1-й этаж, каб. 11 в рабочие дни с 8.00 до 17.00 со дня публикации извещения до 2 октября 2017 г. включительно.						
Размер задатка, срок и порядок его внесения	10% от начальной цены соответствующего участка до подачи заявления на счет соответствующего сельисполкома. Реквизиты платежа указаны в бланке заявления на участие в аукционе						
Адрес и номер контактного телефона комиссии	г. Поставы, пл. Ленина, 25, здание Поставского райисполкома, 1-й этаж, каб. 11, в рабочие дни с 8.00 до 17.00 (перерыв на обед с 13.00 до 14.00), телефоны: 8 (02155) 43180, 41132.						

Извещение о проведении 9 октября 2017 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ №7»

Предмет торгов
«здание пилорамы» общей площадью 333,7 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 622/С-39909 (назначение: здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель; составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание пилорамы В1/к с площадкой асфальтированной — а1)
Местонахождение: Минская обл., Столбцовский р-н, Заямновский с/с, аг. Заямное, ул. Столбцовская, 37В
Площадь земельного участка: 0,5876 га, кадастровый номер: 625482401101000524
Начальная цена: 92 687,76 бел. руб. с учетом НДС
Сумма задатка: 9 200,00 бел. руб.
Обременение: аренда

ООО «Центр Белинвентаризация» г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

Раздел и установление порядка пользования земельным участком
Раздел и вычленение изолированных помещений из капитального строения
Пересчет долей в связи с изменением капитального строения
Оценка всех видов собственности

Извещает о проведении повторного аукциона по продаже имущества ОАО НТК «АЛЕСЯ», тел. 8 (0232) 29 51 12

№ лота	Наименование объекта	Начальная стоимость лота, бел. руб. с НДС	Сумма задатка, бел. руб.
1	Изолированное помещение (складское помещение) с инв. №350/D-271000, площадью 207,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Севастопольская, 143А-6. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000007006226 площадью 0,2249 га (доля в праве аренды — 17/20). Цель использования — любая, кроме розничной торговли продовольственными товарами	54 043,00	5 404,30
Срок подачи заявления	По 26 сентября 2017 г. в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1		
Дата, время и место проведения аукциона	28 сентября 2017 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1		
Номер р/с для перечисления задатка	ВУ71ВПСВ30121783390109330000 в РД №300 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК ВПСВВУ2Х, УНП 491323266. Получатель платежа: ООО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещению в газете «Звезда» от 06.09.2017 г.		
Условия продажи	Объект продается в собственность. Шаг аукционных торгов — 5%. Заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона. Победителю аукциона предоставляется расписка платежа на 4 (четыре) месяца. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Подробное извещение опубликовано в газете «Звезда» от 29.07.2017 г.		
Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, тел.: (0232) 75 06 62, (029) 341 15 45			

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНОЙ ДЕКЛАРАЦИИ

ООО «ДАТЧ СТАР», опубликованной в газете «Звезда» 6.09.2016 г. №171.

«Многоквартирный жилой дом с подземной гараж-стоянкой (№1 по генплану в квартале пр-т Держинского — ул. Щорса — ул. Железнодорожная — ул. Хмельевского) со встроенно-пристроенными объектами обслуживания населения» I очередь строительства, 6-11 секции, II очередь строительства, секции 1-3» 3-4 пусковой комплекс: для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются:

4 (четыре) трехкомнатные квартиры по принципу «свободной планировки» площадью от 82 до 84 кв. м: стоимость 1 кв. метра от 1080 до 1140 долларов США.

На предприятии действует система регулирования стоимости, зависящая от площади, этажа и условий оплаты строящегося жилого помещения.

Дополнительную информацию можно получить по адресу:

г. Минск, ул. 3-я Щорса, 9, офис 505. Телефоны: +375 44 53 43 000, +375 29 53 43 000

УНП 191061436

Продавец имущества: ОАО «ДСТ №7», 223021, Минская обл., Минский р-н, 500 м восточнее д. Богатырево, АБК, т. (017) 507-61-83.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к.10, 220030, г. Минск, т. (017) 327-05-62.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 2 процентов от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ №7», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» №ВУ34 ВПСВ 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции №700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК ВПСВВУ2Х, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся 9 октября 2017 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 07.09.2017 по 05.10.2017 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам — до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 507-64-43 (ОАО «ДСТ №7»).

Минский филиал РУП «Белпочта» приглашает принять участие в переговорах по выбору подрядной организации для выполнения проектных работ и изготовления проектной документации на объектах: «Корректировка строительного проекта автоматической пожарной сигнализации, системы оповещения о пожаре в РУПС г. Воложина» и «Устройство автоматической пожарной сигнализации, системы оповещения о пожаре в РУПС г. Березино».

Предложения для переговоров принимаются с 14.00 12 сентября 2017 года до 17.15 14 сентября 2017 года в кабинете 216 в здании Минского филиала по адресу: г. Минск, ул. Воронянского, д. 5, к. 3. Источник финансирования работ — собственные средства предприятия. По всем вопросам обращаться по т. 207-84-66 — начальник отдела СР и ХО Иванов И. В. УНП 101120215

ОБЪЯВЛЕНИЕ о повторных торгах

Отдел принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши объявляет о проведении торгов по продаже имущества, принадлежащего ООО «Белстройлик».

Номер лота, вид выставляемого на торги имущества: Лот №1, грузовой самосвал.

Наименование, начальная цена, место нахождения: грузовой самосвал ГАЗ-СА3-35071, 2008 г. в., кузов (рама) №33090080962281, ХЗЕ35071080005656 в рабочем состоянии в количестве 1 шт., начальная цена — 2 882,00 рублей, местонахождение — г. Орша, ул. Белинского, 1а.

Имеющиеся обременения в отношении имущества — запрет на отчуждение.

Место, дата и время проведения торгов: г. Орша, ул. А. Островского, 36, каб. 12; 21 сентября 2017 г. в 10.00.

Справочная информация: Ильмухин Артур Сергеевич, судебный исполнитель, тел.:

8 (0216) 54 32 12, 8 (033) 399-83-26, отдел принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши, адрес: ул. А. Островского, 36, г. Орша, адрес электронной почты ori_orsha@tut.by.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть зачислен в срок до 18 июля 2017 г. на депозитный счет отдела принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши №ВУ22АКВВ36429030007942200000, филиал №215 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Орша, код АКВВВУ21215.

Величина первого шага составляет 5 процентов начальной стоимости выставленного на торги имущества (лота).

В соответствии со статьей 97 Закона Республики Беларусь «Об исполнительном производстве» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги (покупателем).

ВЕРАСНЁЎСКІЯ КЛОПАТЫ

так, сачыце, каб у іх не было прарослых каранёў. Такія цыбулінкі як правіла дрэнна прыжываюцца.

Прынята высаджваць цыбульныя расліны на глыбіню, роўную трохразовай вышыні цыбуліны. Можна падсыпаць у лунку трохі, 2—3 см, пяску, забяспечыўшы тым самым добры дрэнаж. Асабліва такую пасадку любяць лілеі. Іх наогул лепш з усіх бакоў акружыць пясочнай праслойкай.

Садзіць на месца, дзе ўжо раслі цыбульныя, новыя цыбулькі можна не раней, чым праз пяць гадоў. Участкі пад цыбульныя добра падкарміць комплекснымі ўгнаеннямі. Можна дадаць драўнянага попелу прыкладна шклянку на квадратны метр і перакапаць на штык рыдлёўкі.

Пасля пасадкі дробнацыбульных у сярэдзіне верасня садзяць нарцысы. Глебу для іх лепш падрыхтаваць за гэта і патрымаць пад парай. Калі ўчастак падрыхтаваць добра, то гэтыя прыгажуні змогуць расці на адным месцы без выкопвання да пяці гадоў.

Нарцысы трэба асабліва ўважліва аглядаць на прадмет прарастання каранёчыкаў. Маладыя карані лёгка пашкодзіць, а ў нарцысаў новыя ўжо не адростаюць. Так што саджаць іх лепш да з'яўлення новых каранёў. Трэба перад пасадкай

агледзець цыбулінкі і выкінуць мяккія навобмацак, пацямнелыя і пашкоджаныя. Садзіць іх трэба на глыбіню каля 15 см з падсыпай пясочка. Дробныя цыбулькі і дзёткі саджаць трэба, прытрымліваючыся прыкладна трохразовай глыбіні.

Апошнімі ў верасні саджаюць цюльпаны, у канцы месяца. Найлепшая тэмпература глебы для ўкаранення цюльпанаў каля 10 градусаў. Калі высадыць іх у больш цёплую зямлю, то яны будуць горш укараняцца. Пасаджаныя ж са спазненнем, цюльпаны могуць не паспець ўкараніцца, і існуе небяспека іх вымарзання зімой.

На цяжкіх глебах цюльпаны трэба саджаць крыху вышэй, чым рэкамендуецца для рыхлых глеб. Саджаць таксама лепш з пясочкам пластом у пару сантыметраў.

Трэба сачыць за ўвільгатненнем пасадак цыбульных раслін. Паліваць на сухія гады трэба да таго часу, пакуль паліўная вада не дасягне глебавай вільгаці. Гэта забяспечыць уздым глебавай вільгаці па капілярах да цыбулін і прастымулюе прарастанне іх каранёў.

Добра замульчыраваць пасадкі цыбульных кампостам або торфам.

Першы месяц восені выдатны час для пасадкі-перасадкі мнагалетнікаў, павойнікаў і многіх цыбульных.

Усё яшчэ добра перасаджваць півоні, як травяністыя, так і дрэвападобныя. Іх можна трывожыць да самых замазкаў глебы.

Любяць восеньскі (канец верасня — кастрычнік) падзел і перасадку і флэкс. Менавіта да гэтага часу высыпае іх каранёвая сістэма. Яны таксама вельмі рана стартуюць, і не варта іх трывожыць вясной.

Самы час купляць і садзіць ружавыя кусты. У гэты час гадавальнікі выкопаюць расліны для продажу, і не варта адкладаць іх набыццё да вясны, калі вы купіце тыя ж расліны, якія ўжо зіму захоўваліся добра калі ў прыкопе, а то і зусім у непрыстасаваных для захоўвання ўмовах у якасці небудзь нядабайнага прадаўца. Увесну яны будуць выглядаць нядрэнна і ў яго, але сілы ў расліны ўжо будуць растратаныя. Таму лепш купіць іх восенню і

адразу пасадзіць у зямлю. У іх будзе яшчэ дастаткова часу для ўкаранення. А ў верасні найлепшыя ўмовы для ўкаранення. Звязана гэта з не вельмі значнымі ваганнямі сярэднясутачных тэмператур і вялікай вільготнасцю глебы. Так што, калі вы вясной купілі, напрыклад, маладзенькі павойнік і дагадоўвалі ў ёмістасці, то цяпер самы час высадыць яго ў грунт. Верасень — час пасадкі павойнікаў!

Зараз час дзяліць мнагалетнікі. У другой палове верасня дзеляць расліны, якія толькі да гэтага часу паспелі сфарміраваць добрую каранёвую сістэму. Да іх адносяцца званочкі, аканіты, лілейнікі, якія цвітуць у сярэдзіне лета, анемоны японскія, астры альпійскія.

А вось лілейнікі, якія цвітуць усё лета, лепш не чапаць да вясны.

Чакаюць пасадкі мускары, цюльпаны, нарцысы, гіяцынты і іншая вясновая прыгажосць. Купляючы цяпер цыбулінкі вясновых кве-

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	6.26	19.48	13.22
Віцебск —	6.14	19.39	13.25
Магілёў —	6.17	19.38	13.21
Гомель —	6.15	19.33	13.18
Гродна —	6.42	20.02	13.20
Брэст —	6.45	20.02	13.17

Месяц

Поўня.
Месяц у сузор'і Рыбай.

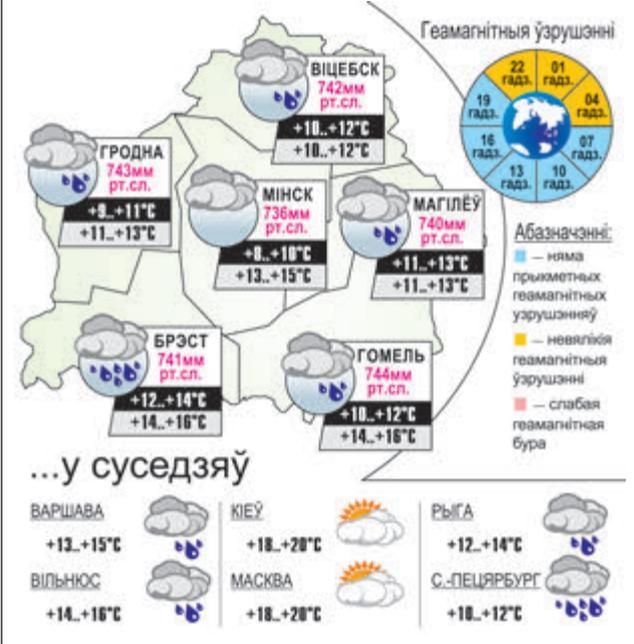
Імяніны

Пр. Арсенія, Георгія, Пятра.
К. Беаты, Яўгенія, Захара, Германа, Магнуса, Міхала, Яўгена.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАЎТРА

Даты

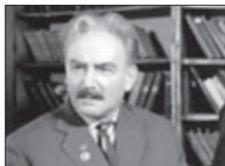
Падзеі

Людзі

6 ВЕРАСНЯ

1766 год — нарадзіўся Джон Дальтан, англійскі хімік і фізік, член Лонданскага каралеўскага таварыства. Знакаміты Дальтан перш за ўсё сваім адкрыццём далтанізму. Ён першы звярнуў увагу на тое, што некаторыя з яго вучняў блытаюць чырвоны і зялёны колеры. У іншых жа назіралася неадрозніванне сіняга і жоўтага. Дальтан і сам пакутаваў ад каляровай слепаты. Палічыўшы гэта назіранне важным, ён выступіў з дакладам у Манчэстэрскім філасофскім і літаратурным таварыстве. Зразумела, у канцы XVIII стагоддзя, калі Дальтан зрабіў гэтак адкрыццё, ён не меў магчымасці высветліць ні прычыну гэтай праблемы, ні сферы ўжывання свайго адкрыцця — яна з'явіцца толькі з развіццём транспарту і каляровай сігналізацыі. Затое людзі, якія не адрозніваюць колераў, перасталі адчуваць сябе адзінокімі.

1907 год — нарадзіўся (мястэчка Церахоўка, цяпер у Добрушскім раёне) Леанід Рыгоравіч Рахленка, беларускі рэжысёр і акцёр, народны артыст Беларусі і СССР. У 1929—81 гадах працаваў у Беларускім тэатры імя Я. Купалы (у 1937—43-м — мастацкі кіраўнік). Сярод роляў: Гарлахавацкі («Хто смяецца апошнім» К. Крапівы), Сымон («Салавей» З. Бядулі), Бубнаў («На дне» М. Горкага) і інш. Здымаўся ў кінафільмах «Міколка-паравоз», «Палеская легенда», «Гадзіннік спыніўся апоўначы», «Веснавыя навалніцы». Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі. Памёр у 1986 годзе.

1934 год — нарадзіўся (в. Багушэвічы Бярэзінскага раёна) Валянцін Сяргеевіч Белыхавосцік, беларускі акцёр. Народны артыст Беларусі. З 1958 года

працаваў у Нацыянальным тэатры імя Я. Купалы. Створаныя акцёрам вобразы вылучаліся глыбокай жыццёвай праўдай і нацыянальным каларытам, сярод іх: Каравай («Таблетку пад язык» А. Макаёнка), Зуеў («Апошні шанс» В. Быкава), Дугін («Радавыя» А. Дударова). У класічным рэпертуары выканаў ролі Андрэя Бялугіна («Жаніцтва Бялугіна» А. Астроўскага), Ляпкіна-Цяпкіна («Рэвізор» М. Гоголя) і інш. Больш за сорок фільмаў з удзелам артыста зняты на студыях «Беларусьфільм», імя А. Даўжэнкі, М. Горкага, «Масфільм» і «Ленфільм». Сярод найлепшых фільмаў — «Аптымістычная трагедыя», «Воўчая зграя», «Трэцяга не дадзена» і інш. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі. Памёр у 2003 годзе.

1954 год — у Мінску на базе аддзялення Беларускага політэхнічнага інстытута адкрыўся Беларускі інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі. З 1992 года — Беларускі аграрны тэхнічны ўніверсітэт.

2000 год — у Арганізацыі Аб'яднаных Нацый (у Нью-Ёрку) прайшоў «Саміт тысячагоддзя» кіраўнікоў дзяржаў — членаў ААН — самая вялікая сустрэча нацыянальных лідараў у гісторыі чалавецтва, на якой былі вызначаны мэты на наступныя 15—20 гадоў.

Было сказана

Альбер Камю, французскі філосаф, публіцыст, пісьменнік, драматург:
«Лепш быць свабодным бедняком, чым багатым нявольнікам. Вядома, людзі хочуць быць і багатымі, і свабоднымі — і з-за гэтага часам становяцца беднымі рабамі».

УСМІХНЕМСЯ

Оля так папаўнела, што матылёк на паясніцы ператварыўся ў арла.

— Самога сябе стрыгчы дрэнная прыкмета?
 — Вядома — у цырульнікаў грошай не будзе.

Прапаршчыку задаюць пытанне:

— Вы працуеце?
 — Ды што я, рабочы, каб працаваць?!

— Значыць, служыце?
 — Ды што я, сабака, каб служыць?!

— А чым жа вы тады займаецеся?

— Я вайсковец. Я чакаю вайну!

Што такое сямейнае жыццё?

Гэта калі ты прыходзіш дадому з работы зусім ніякі, а жонка прапануе табе альбо памыць посуд, альбо зняцца сексам, — ты ў думках выбіраеш посуд, але каб не пакрыўдзіць жонку, кажаш секс.

А самае крыўднае, што пасля сексу посуд усё роўна мыць прыходзіцца!

